Nr. 247 NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Kraków, Środa 29 Października 1924.

Rok XLIII.

Biblioteka Jagiellońska KRAKÓW z. obowiązkowy.

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia . . . . 3·40 zł
Z odnoszeniem . . . 3·60 „
Z przesyłką pocz. . . . 4·20 „
Za granicą . . . . . . 7·—
Cena numeru 15 gr.
Adres Red...
ul. Jagiellońska ...
Telefon 41. Międzymi...
Adres Administracji:
ul. Jagiellońska L. 1
Telefon 241.

WA REFORMA

wychodzi codziennie o godzinie 3 po południu

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy:
Zwykłe . . . . . 10 gr.
Nekrologi . . . . 20 „
Nadesłane . . . . 25 „
Po kronice . . . 30 „
Na I-szej stronie . . 40 „
Drobne od słowa . . 7 „
(najmniej 10 słów)
Układ tabelaryczny 50% drożej.
Nekrologi do 60 mm o 50% taniej.
Załączniki wedle umowy.
Nr czeku P. K. O. 400.400

Wybory w Niemczech

Republika czy monarchja?

Kraków, 27 października.

Po jesiennym sezonie wyścigów konnych przyszedł sezon wyścigów wyborczych na obu półkulach ziemi i to pośród niezwykłych okoliczności. W klasycznej krainie zakładów, to jest w Anglji, totalizator wyborczy znajduje się w pełnym ruchu, a po drugiej stronie „wielkiego stawu", to jest w Stanach Zjednoczonych, wprawdzie na mniejszą skalę, jednakże również szanse wyborcze poszczególnych kandydatów do prezydentury znajdują swój wyraz w zakładach. Trzecim terenem walk wyborczych są Niemcy.

Wspomnieliśmy, że wszystkie walki wyborcze odbywają się pośród niezwykłych okoliczności. Ta niezwykłość polega w Ameryce przedewszystkiem na pojawieniu się trzeciej partji obok dotychczasowych dwóch dawnych stronnictw: republikańskiego i demokratycznego. — Trzecia partja amerykańska, zwana niezawisłą, wysunęła kandydaturę senatora La Follette'a do fotelu prezydjalnego. Tak więc śladem Anglji także Stany Zjednoczone otrzymały trzecią partję polityczną. Wybory angielskie, które wkrótce mają rozstrzygnąć, czy w Anglji przeważa prąd prawicowy, czy lewicowy, są z tego właśnie względu doniosłe. Trzecia partja angielska, która stała u steru rządów niespełna rok, nie zdołała uzyskać stałej większości w parlamencie i napierana przez liberałów odwołała się do wyborców. Co do wyborów **niemieckich**, to mają one również rozstrzygnąć, czy naród niemiecki ma orjentację bardziej skierowaną w stronę prawicy, czy też w stronę lewicy demokratycznej. Wybory niemieckie o tyle są doniośléjsze od angielskich, że nowa orjentacja niemiecka ma rozstrzygnąć o dalszych losach rządów republikańskich Rzeszy, a więc o kierunku zarówno wewnętrznej jak zagranicznej polityki Niemiec. Z poza rozmaitych oklepanych ogólników i frazesów rozbrzmiewają zbyt wyraźnie hasła wyborcze: „Monarchja albo republika! — Reakcja albo demokracja! — Wojna albo pokój!".

Takie hasła nie mogą być obojętne dla zagranicy, a zwłaszcza dla sąsiadów Rzeszy niemieckiej. Słusznie też pisze „Temps", omawiającą w artykle wstępnym wybory niemieckie: „Naród niemiecki musi zrozumieć obecnie, że odzyska zaufanie świata tylko w takim razie, jeżeli zdoła rozwiać wszystkie wątpliwości co do ducha, który go ożywia, tudzież co do jego woli pokojowej. Naród niemiecki musi wreszcie jasno powiedzieć, że chce wykonać pakt londyński, tudzież wstąpić do Ligi Narodów, poddając się wszystkim przepisom jej statutu. — Chodzi dalej o to, że musimy wiedzieć, czy Rzesza niemiecka jest republikańska czy monarchiczna, czy chce z całą uczciwością współpracować nad umocnieniem pokoju, czy przeciwnie chce uprawiać politykę oporu przeciwko traktatom. Naród niemiecki musi zrzucić wreszcie maskę, która od pięciu lat okrywa jego oblicze".

Ta maska była i jest — co prawda — dostatecznie przejrzystą, ażeby każdy kto ma oczy do patrzenia, spostrzegł, że idea republikańska w Niemczech jest jeszcze rośliną cieplarnianą i że natomiast idea odwetu wojennego jest potężnem drzewem. Obecne wybory w Niemczech mają być poprawką wyborów z dnia 4 maja br. Podobno p. Stresemann w przededniu tych wyborów miał się wyrazić: „Mnie zajmują nie obecne wybory, lecz dopiero najbliższe". Otóż te najbliższe wybory przyszły wreszcie i to dzięki panom Stresemannowi, hr. Westarpowi, admirałowi Tirpitzowi i tym podobnym „republikanom".

Stronnictwo demokratyczne, które podczas przesilenia parlamentarnego nie sprzeniewierzyło się ani na włos idei republikańskiej, idzie do wyborów pod hasłem: „Utworzenie bloku republikańskiego". Socjaliści, którzy równie jak demokraci, stali niewzruszenie na swojem stanowisku przeciwko skrajnej prawicy, staną w jednym szeregu z demokratami do walki o republikański i prawdziwie demokratyczny ustrój Rzeszy niemieckiej.

Uchwały kongresu Związku ludowo-narodowego

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 27 października. W dniu wczorajszym odbywał się w Warszawie **IV-ty ogólnokrajowy kongres Związku ludowo-narodowego,** przy udziale delegatów ze wszystkich dzielnic Rzeczypospolitej. Obradom przewodniczył prezes Rady naczelnej stronnictwa, pos. **Zamorski. W** inauguracyjnem przemówieniu pos. Zamorski wspomniał o zmarłych członkach stronnictwa. Następnie referat o położeniu międzynarodowem wygłosił pos. **Kozicki,** poczem zgłosił nast. rezolucje:

1) Wszelkie zamachy na całość terytorjum państwa polskiego **są równocześnie zamachem na pokojowe życie narodu,** albowiem w obronie całości terytorjalnej państwa, **będącej warunkiem jego niepodległości stanie cały naród** i użyje wszelkich środków, aby ją utrzymać.

2) Zabezpieczenie długotrwałego pokoju **wymaga ustalenia równowagi politycznej w świecie przez sojusze i porozumienie z państwami** przedewszystkiem temi, **przeciwko którym są skierowane dążenia do zburzenia ustroju terytorjalnego ustalonego przez traktat wersalski.**

3) Polska może być czynnikiem równowagi politycznej, stróżem pokoju i bronić skutecznie swego terenu i swoich praw i będzie państwem silnem, mającem zasobny skarb, **uporządkowane stosunki gospodarcze, odpowiedni ustrój polityczny i silny rząd.**

Następnie wygłosił referat o polityce wewnętrznej Polski prezes klubu sejmowego pos. **Głąbiński** i po referacie zgłosił rezolucję domagającą się:

1) **Reformy konstytucji Rzeczypospolitej** w tym kierunku, aby:

a) Sejm składał się z dwóch równych izb poselskiej i senackiej,

b) aby Prezydent Rzeczypospolitej miał **prawo rozwiązania Sejmu i wyznaczenia nowych wyborów,**

c) prawo wyborcze do izb poselskich ma służyć obywatelom od 25 roku życia (prawo czynne) od roku 30 (prawo bierne),

d) nietykalność poselska **ograniczona być powinna do sesji sejmowej** i nie powinna obejmować wypadków knowań i podżegań sejmowych.

2) Reformy ordynacji wyborczej, która powinna być zreformowana w kierunku znacznego ograniczenia liczby posłów i zapewnienia wyborów posłów polskich w okręgach wyborczych nie obejmujących większości polskiej ludności.

3) Podstawą zasadniczą polityki państwa polskiego powinna być **polityka jedności państwa,** jako państwa narodu polskiego.

4) Powinna być **zabezpieczona praworządność,** z którą niektóre rozporządzenia i instrukcje władz naczelnych np. w dziedzinie podatkowej.

5) Powyższa zasada powinna być stosowana także w administracji województw kresowych.

Następny referat wygłosił prof. **R. Rybarski** o położeniu gospodarczem państwa. W dyskusji nad tą sprawą wzięło udział szereg mówców, poczem pos. Wierczak przedstawił projekt reorganizacji stronnictwa. Projekt przewiduje zniesienie dotychczasowego podziału organizacji stronnictwa na dzielnice, a wprowadzenie podziału na województwa. Przewiduje również **zmianę w składzie Rady Naczelnej stronnictwa.**

Wszystkie zgłoszone rezolucje zostały przez kongres **przyjęte. Obrady kongresu zakończyło przemówienie przesa Romana Dmowskiego.**

—oo—

Zamach na prefekta w Jassach

Bukareszt, 27 października (PAT). Znany agitator antysemicki Zeles Codeanu, zranił wystrzałem z rewolweru prefekta miasta Jassy, a następnie dwóch urzędników policyjnych. Z Bukowiny i północnej Mołdawji donoszą o próbach wznowienia propagandy antysemickiej. Władze poczyniły zarządzenia, celem przeszkodzenia tej agitacji.

Wielki spisek rewolucyjny w Bengalji

Londyn, 27 października (PAT). W Kalkucie odkryły władze **spisek rewolucyjny.** Aresztowano **27 wybitnych przedstawicieli partji nacjonalistycznej.** Śledztwo wykazało, że **spisek objął całą prowincję Bengalję. Mają nastąpić dalsze aresztowania.**

—oo—

Zwłoki Henryka Sienkiewicza na ziemi polskiej

(Od specjalnego korespondenta „N. Reformy").

Dziedzice, 25 października.

O ile ostatnia podróż śmiertelnych szczątków Henryka Sienkiewicza przez kraje zagranicy, a zwłaszcza przez Czechosłowację była jednym wielkim triumfalnym pochodem, o tyle powitanie u wrót ojczystej ziemi stało się przepotężną manifestacją, aktem, który zjednoczył wszystkie, jak najszersze warstwy społeczeństwa w serdecznym wylewie uczucia wdzięczności dla autora Trylogji.

Począwszy od Piotrowic nie było ani jednego miasteczka, wsi i osady fabrycznej, których mieszkańcy nie wylegliby w pobliże toru kolejowego... Pociąg, wiozący zwłoki miał przeznaczoną marszrutę z uwzględnieniem krótkiego postoju na główniejszych stacjach, przez mniejsze zaś przejeżdżać miał z ograniczoną do 10 klm. na godzinę szybkością. Ale czyż można się dziwić kierownikom pociągu, że na widok tysięcy ludzi, ustawionych przy plancie, zapomnieć musieli na chwilę o ścisłej instrukcji i wbrew zamierzeniom zwolnili bieg pociągu do tego stopnia, że czekające od wczesnych godzin porannych rzesze zbliżyć się mogły do trumny i oddać hołd drogim prochom? I czyż mogłoby być coś więcej wzruszającego i chwytającego za serce, jak np. ta dziatwa z Marklowic, stojąca w szczerem polu z wiązankami kwiecia, jak te deputacje i bractwa, które ze sztandarami kościelnemi przyszły się pokłonić ukochanej trumnie? Kiedy — ze łzami w oczach — dowiedzieli się mieszkańcy Marklowic, że pociąg nie może się zatrzymać w tej pierwszej polskiej gminie, pochyliły się chorągwie, a wątłe ręce dziecięce złożyły na stopniach wagonów kwietne, w nocy gorączkowo plecione wianki... Jeśli piszą niemieckie dzienniki, iż ani Goethe, ani Schiller nie mieli takiego pogrzebu, to zaiste prawda ta nie nabrała nigdzie takiego wyrazu, jak na ziemi śląskiej! Stracony — napewno nie na marne — czas nadrobili kierownicy pociągu w dalszej drodze.

Punktualność w przybyciu do Dziedzic ocalono do sekundy.

* * *

Około godz. 9 przedstawiała stacja w Dziedzicach, przystrojona wspaniale zielenią, chorągwiami i kirem, niezwykły obraz, złocony szczodrze promieniami jesiennego słońca. Szare mundury wojska, zielone celników, a granatowe kolejarzy, tu i ówdzie skauci, tam sokoli... Błyszczą ozdoby kasków strażackich, czernicją charakterystyczne stroje górników, gdzieniegdzie widać bajecznie kolorowe ubiory ludowe śląskie, i cudne maki czerwonych chusteczek żeńskiego Sokoła...

W modlitewnem skupieniu stoi młodzież szkół powszechnych i wydziałowych, dalej w ordynku studenci szkół średnich i seminarjów.

Godzina 9 min. 5.

Prężą się szeregi kompanji honorowej 3 p. strzelców podhalańskich, orkiestra gra „Boże coś Polskę", cywilni obnażają głowy, oficerowie salutują... Nad tłumem płynie drżący głos dzwonów, huczą przeciągło syreny fabryczne i kolejowe, obłok białej, kłębiącej się pary przesłania horyzont... Przedziwna, żałosna symfonja tonów ciśnie się do uszu obecnych.

Szybko i zręcznie odpinają kolejarze maszynę, której stalowe cielsko pyszni się dziś girlandami kwiatów i wstęgami festonów, otaczających białego orła na przedzie lokomotywy.

Zwłoki H. Sienkiewicza złożono w Piotrowicach do wagonu najwyższego dostojnika Rzeczypospolitej, prez. Wojciechowskiego. Wnet otwierają się podwójne drzwi tego wagonu kaplicy, spowitego w czerń, znaczoną srebrem krzyżów i oświetlonego nastrojowo lampkami elektrycznemi. Oczom zebranych ukazuje się trumna, okryta amarantowem suknem z godłem Orła Białego. Obok trumny małżonka ś. p. Sienkiewicza, w głębokiej żałobie. Tuż za nią dalsza rodzina i komitet. Po obu stronach wagonu, aż do umieszczonej w głębi kaplicy, straż honorową pełnią dwa szeregi stojących na baczność sokołów i harcerzy. U stóp wagonu dwaj kawalerzyści z wyciągniętymi pałaszami, stężali w kamiennej postawie na „baczność". Miejscowy proboszcz ks. K a s p e r l a k w asyście licznego duchowieństwa dokonał ceremonji pokropienia zwłok i odprawił krótkie modły.

Z mównicy, ustawionej na peronie, przemówił przedstawiciel prez. Rady min. P a w l i k i e w i c z, który zwrócił się do ministra Miklaszewskiego z zawiadomieniem, iż komisja i delegacja, która przybyła do Vevey po odbiór zwłok Henryka Sienkiewicza, po stwierdzeniu autentyczności zwłok i sporządzeniu protokułu, podpisała akt dotyczący przejęcia zwłok z rąk władz szwajcarskich. Nastąpiło **odczytanie protokołu, zapieczętowania trumny** z okazji przewiezienia zwłok z Vevey, poczem min. M i k l a s z e w s k i wygłosił przemówienie w imieniu rządu.

Następnie ze stóp wagonu przemówił prezes komitetu L i b i c k i.

MOWA PRZEDSTAWICIELA M. KRAKOWA.

Z kolei zabrał głos wiceprezydent miasta Krakowa, dr Piotr Wielgus, przemawiając w następujące słowa:

„W uroczystej chwili powrotu drogich szczątków naszego Sienkiewicza na wolnej Ojczyzny łono, przybyliśmy tu, aby złożyć imieniem Krakowa, dawnej stolicy Jagiellonów, hołd pamięci wielkiego, duchowego wodza narodu, oraz wielkiemu genjuszowi i wielkiemu sercu.

„Przybywasz dziś do Polski okryty całunem z godłem Orła Białego, jako zwycięski wódz duchowy, któremu nie było danem doczekać się zwycięzenia niewoli i ujrzeć plony swego posiewu.

„Witają Cię dziś niezliczone rzesze ludności, wszystkie warstwy narodu, boś Ty — zdaniem Niemojewskiego — „przepaść między dworem a chatupą wypełnił polskością". Tyś nas nauczył kochać szczerze i gorąco Polskę, nauczyłeś nas widzieć w najciemniejszych kartach historji jej podniosłe, jasne momenty, wlałeś ufność w naszą przyszłość, zapał do walki o wolność, i mimo całej tragedji naszej niewoli, zbroiłeś naród w moc ducha i haftowałeś wolę zwycięstwa.

„To też na Tobie kształciło się całe pokolenie bojowników o wolność, z Twego natchnienia czerpali bohaterowie z roku 20-go zapał w ciężkiem zmaganiu się z ciężkim najazdem bolszewickim, który jako potop, zalał Polskę. Odżyli Twoi Wołodyjowscy, Kmicice, Skrzetuscy i inni.

„Lecz hołd nasz dla Ciebie i uczucia nie ograniczają się tylko do uznania Twojego wielkiego umiłowania Ojczyzny, patrjotycznej tylko strony Twej twórczości i działalności, bo genjusz Twój nie ograniczał się tylko do sfery polityki Polski, lecz ogarnął szersze horyzonty ideałów, uczuć i wrażeń ogólno-ludzkich, jednając im uznanie i cześć wszystkich państw i narodów.

„Dziś serca nasze złamane bólem po Twej stracie, krzepi myśl radosna, że drogim Twym szczątkom na wolnej ziemi polskiej, od wolnego Krakowa hołd złożyć możemy, że tam w stolicy, Warszawie, u Twego całunu, pochyli głowę z czcią sam prezydent najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

„W Krakowie, w tej chwili, na zamku chylą się przed Tobą polskie sztandary a ze wzgórza Wawelu grzmi ten, co króla witał, do grobu prowadził, stary Zygmunt, a z nim grają zgodnym rezonansem serca całej Polski potężną symfonją tych uczuć podniosłych, w któreś je nastroił.

„Towarzysząc Ci w ostatniej podróży na spoczynek wieczny tam w Warszawie, w katedrze świętojańskiej, imieniem Krakowa chylimy kornie czoła przed drogiemi szczątkami, składając należną cześć Twym cieniom i pamięci".

* * *

Silne wrażenie wywołała deklamacja ucznia szkoły wydziałowej z Czechowic, Edw. B i g a j a, który stojąc przed trumną zwrócił się do mistrza polskiego słowa ze ślubowaniem, iż młodzież żyć będzie wedle jego wskazań, aby stać się dla ojczyzny puklerzem, o który rozbiją się wszelkie zakusy wrogów. Gdy mały Edward skończył, pani Sienkiewiczowa uścisnęła go i tkliwie ucałowała. Teraz odśpiewał chór mieszany uczniów i uczenic „Straż nad Wisłą", a w międzyczasie rozpoczęło się **składanie wieńców** i defilada przed trumną przy dźwiękach muzyki kolejowej.

Z oficjalnych reprezentacyj złożyli wieńce: delegacja D. O. K. Kraków, gmina miasta Krakowa i Cieszyna, nadto organizacje sokolstwa, związku strzeleckiego, kolejarzy, górników itd. Mnóstwo kwiatów przywiozła ze sobą młodzież szkolna, także i niemiecka.

O godz. 10 wśród dźwięków „Jeszcze Polska nie zginęła" pociąg ruszył do Katowic, odprowadzany daleko poza Dziedzice, przejmującym głosem syren. Wtórowały im łopocące na wietrze, wysoko na masztach wzniesione chorągwie państwowe.

* * *

Na spotkanie zwłok do Dziedzic pospieszyła **cała ziemia cieszyńska, pszczyńska, oświęcimska i podgórskie okolice Żywieczczyzny.**

Z Krakowa, jak to już donieśliśmy, przyjechał osobny pociąg z wicepr. Wielgusem. Akademję Umiejętności reprezentowali prof. dr Kostanecki i dr Hoyer, Uniwersytet prof. dr Surzycki, dr Estreicher, dr Olbrycht, ks. dr Wicher, dr Taszycki. Wojskowość inspektor armji gen. Szeptycki z adjutantem rotmistrzem Szaszewskim, dowódca D. O. Kraków gen. Kuliński z adjutantem Remerem, K. O. W. kap. Haupt, Sokolstwo członek głównego zarządu Gibiński i wiceprezes dzielnicy Holoubek, nadto przedstawiciele 28 gniazd, zarząd główny Towarzystwa Szkoły Lud., delegacja z 15 osób z radcą Ostrowskim, gen. Ciklem, pułk. dr Piotrowskim, ks. Machetą, maj. Sokulskim, pozatem jako reprezentanci poszczególnych kół p. pułkownikowa Piotrowska, p. Stachiewiczowa i prof. Szumański. W reprezentacji Krakowa widzieliśmy sen. St. Nowaka, przedstawiciela kuratorjum wizytatora dra Jakóbca, delegatów towarzystwa nauczycieli szkół wyższych z dyr. Mikulskim, prof. Klemensiewiczem, Związku literatów z dyr. Wiśniowskim, Związku artystów plastyków z Filipkiewiczem, Jabłońskim, Klem. Mienówną. Ognisko nauczycielskie wysłało delegację z dyrektorem Balickim, Narodowa organizacja kobiet z prof. Lewkowiczową, Baurowiczową i Federowiczową.

Gromadnie wystąpiła młodzież uniwersytecka i szkół średnich, a więc „Koło polonistów Uniw. Jagiellońskiego" (Wiktor Doda i Janina Nowińska), Koło historyków (Lepszy, Dutkowicz), Koło artystyczno-literackie (Bujański, Szczepański), tudzież delegacje gimnazjów z profesorami Szpunarem, Dobrzańskim, Rojkiem, Kłodzińskim, Tarnowskim, Popkiem, Piwko, ks. Szymeczko, Jaroszyńskim i Kozłowskim, dalej delegacje szkoły przemysłowej i seminarjum żeńskiego z prof. dr Gadomskim i uczniów Akademji handlowej z prof. Langiem.

Izbę rękodzielniczą i cechy reprezentowali panowie: L. Wiadrowski, Płonka, Cyankiewicz, Olechowski, Czerniakowski, Jędrzejowski, Piątek. Delegację „Zawodowego związku kolejarzy" stanowili pp. Hudzik Stanisław, Nodzeński Juljan, Stawarz Leopold, imieniem sekcji mechanicznej Świerkosz, służby placowej Biernat. Polski Związek kolejowców wystąpił ze sztandarem pod przewodnictwem nadradcy Nycza, nadto delegacja cechu kolejowców z Podgórza z p. Świątnickim Kaz.

Ze Związku pocztowego obecne były panie Grabowska, Berlekówna i Ryczkowska.

Imieniem duchowieństwa zjawili się księża prałaci Nikiel, Krupiński i ks. Fr. Jacek Misiak, prowincjał zakonu Bonifratrów.

Esperantyści wysłali dużą delegację z profesorem dr Bujwidem i pięknym wieńcem z zieloną i biało-czerwoną szarfą. W malowniczych strojach krakowskich zjechali do Dziedzic wysłannicy banderji Krakusów, pp. Teofil Nikiel i Gajoch. Nie brakło także stowarzyszenia służby miejskiej z Krakowa z chorążym p. Sabudą.

Wśród gości na uroczystości dziedzickiej obecny był także ks. dr Machay i gen. Galica.

* * *

Podnieść trzeba, że uroczystości żałobne odbyły się w obrębie krakowskiej dyrekcji kolejowej we wzorowym porządku. Dyrekcję kolei reprezentowali p. p. Prachtel-Morawiański, Pischinger i Gorzecki. Od Piotrowic pociąg ze zwłokami prowadzili pp. inż. Niewiadomski w towarzystwie dyr. Severina i nacz. par. Hrzebiczka. Nad dekoracją stacji pracowała z wytężeniem służba kolejowa, dzięki czemu dworzec w Dziedzicach przybrał wygląd niezwykle uroczysty.

Na kilka godzin przed obchodem żałobnym w Dziedzicach zniszczone zostały skutkiem wypadku szyny i bloki na przestrzeni około stu metrów, co groziło dłuższą przerwą w komunikacji.

Uszkodzenie usunięte zostało bardzo szybko dzięki ofiarnej pracy kolejarzy, którzy począwszy od inżyniera do zwykłego robotnika nie szczędzili wysiłku, by zdążyć na czas z naprawą toru.

PO TAMTEJ STRONIE KORDONU.

Osoby, które wraz z pociągiem wiozącym zwłoki Henryka Sienkiewicza przejechały ostatnie stacje czeskie, nie mają dość słów podziwu dla organizacji obchodu i nastroju, jaki ogarnął społeczeństwo tamtejsze. Trzeba było istotnie bardzo silnego bodźca, by w narodzie, bynajmniej nie skłonnym do entuzjastycznych uniesień (przypomnimy tylko przyjazd marszałka Focha) wzbudzić tyle pietyzmu dla polskiego pisarza. Końcowa podróż zwłok Sienkiewicza odbywała się wśród nocy, mimo to na pięknie i pomysłowo dekorowanych stacjach oczekiwały wielotysięczne rzesze, pośród których reprezentowane były nietylko sfery urzędowe, ale i przedstawiciele najrozmaitszych organizacyj kulturalnych i społecznych. Wśród chłodu, mgły i błota zdążały już od północy ku stacjom kolejowym oddziały młodzieży i robotników. W Morawskiej Ostrawie dworzec kolejowy zdawał się płonąć w krwawym blasku pochodni strażackich i skautowskich. Mowy, jakie wygłaszali reprezentanci społeczeństwa i rządu czechosłowackiego miały szczerą nutę, akcentowano potrzebę sojuszu braterskiego dla wspólnych celów i wspólnej obrony, Sienkiewicza zaś witano jako króla-ducha całej Słowiańszczyzny.

Najrzewniejsze było przyjęcie pośmiertnych szczątków Henryka Sienkiewicza przez górników i młodzież polską, którą traktaty pozostawiły po tamtej stronie kordonu czeskiego. Jak przysięga brzmiały słowa mówców, zapewniające o wierności dla polskiej mowy i wiary. Kiedy pani Sienkiewiczowa rozdawała dzieciom portrety z podobizną męża, ogarnął je spazmatyczny szloch.

Wrażenie było wstrząsające, niezapomniane...

J. Št.

W KATOWICACH.

Wszystkie stacje kolejowe, któremi w sobotę przejeżdżał pociąg ze zwłokami Henryka Sienkiewicza z Dziedzic do Katowic, były udekorowane zielenią i chorągwiami narodowemi. W kościołach okolicznych w czasie przejeżdżania pociągu odzywały się dzwony. Na stacjach były zgromadzone liczne delegacje ludności miejscowej i gmin okolicznych, straże pożarne gminne. W chwili przejeżdżania pociągu śpiewano „Jeszcze Polska nie zginęła". Na każdej stacji pociąg zwalniał biegu a ludność obrzucała wagon kwiatami i zielenią. Syreny fabryczne wszystkich fabryk na stacjach oraz fabryk okolicznych odzywały się w czasie przejazdu pociągu.

Kiedy pociąg o godzinie 11 zajechał na pięknie udekorowany dworzec sosnowiecki, wszyst-

kie parowozy i syreny fabryk, wreszcie salwy armatnie i dzwony kościelne odezwały się na znak powitania zwłok. Pociąg zatrzymał się na dworcu, goście i rodzina wysiedli i pieszo wszyscy razem z oczekującemi delegacjami udali się na tor przetokowy przy ulicy Pocztowej. Tą część dworca była wspaniale udekorowana zielenią, kwieciem, godłami państwowemi. Tutaj zatrzymano pociąg i otwarto wagon-kaplicę ze zwłokami. Obok ustawiły się przeliczne delegacje ze sztandarami, tak z Katowic jak i okolicy, przedstawiciele władz, młodzież szkolna. Cały plac wypełnił się szczelnie publicznością. W głębi stanęła baterja artylerji. Przed dworcem stały tysiączne tłumy.

W chwilą wjazdu pociągu kolejowego orkiestra odegrała marsz żałobny Chopina a kiedy pociąg stanął na rampie, kompanja piechoty oddała honory wojskowe, a orkiestra odegrała pieśń: „Jeszcze Polska nie zginęła". Zwłoki pobłogosławił ks. Kubina, a na mownicę wyszedł pierwszy marszałek śląski p. Wolny i imieniem ziemi śląskiej złożył hołd śmiertelnym szczątkom Mistrza, który nauczył Ślązaków czytać po polsku. P. Wolny złożył imieniem ludu śląskiego ślubowanie, że będzie tak postępował, aby zawsze w Polsce mówiono: „Silesia semper fidelis".

Wojewoda **Bilski** sławił Sienkiewicza, jako pjoniera i szerzyciela wiary szczerej i bezwzględnej w Polskę. „Odpoczywaj wśród swoich — kończył p. wojewoda — wspaniały duchowy wodzu! Twojej pracy niech będzie chwała po wieczne czasy!".

Imieniem miasta Katowic przemawiał z kolei dyrektor Piechulek, a imieniem robotników śląskich górnik z Królewskiej Huty p. Juljusz **Borkowy** (ze „Skarbofermu"), dziękując Sienkiewiczowi w prostych słowach za polską książkę.

Imieniem polskich literatów, publicystów i dziennikarzy, przemówił z trybuny na końcu p. Tadeusz **Konczyński** z Warszawy. Witał on na ziemi śląskiej dostojne prochy wielkiego syna Ojczyzny. Między duchem Sienkiewicza a ludem śląskim, dzisiaj zostało zawarte przymierze. To przymierze głosi wiarę żarliwą i wolność narodu, a nie sięga po niczyje dobro. Lud śląski wszystko przetrzymał. Duch Sienkiewicza dzisiaj błogosławi jego chorągwi. — Przymierze zawarte. Polscy literaci ślubują przy tej trumnie, że będą czynili wszystko, by artystyczne i kulturalne życie w tym kraju pięknało w blaskach sztuki.

Członek komitetu p. **Libicki** podziękował przedstawicielom ludu śląskiego za złożony hołd szczątkom Sienkiewicza. Praca tego ludu jest potęgą państwa.

Delegacje, składały następnie liczne wieńce. Pierwsze z nich pochodziły od dzieci katowickich i od dzieci polskich ze Śląska Opolskiego. Było tych wieńców cały legjon. — Chór tow. „Echo" odśpiewał „Gaude Mater Polonia", poczem nastąpił odjazd pociągu i gości do Częstochowy.

Na Jasnej Górze

W sobotę o godz. 14.15 pociąg ze zwłokami Henryka Sienkiewicza przybył tu. Trumnę wyniosło czternastu przedstawicieli wszystkich warstw ze społeczeństwa do sześciokonnego karawanu obitego szkarłatem. Obok stanęła straż honorowa, złożona z oficerów i słuchaczy uniwersytetu. Po ustawieniu trumny przemówił prezes Rady miejskiej **Nowak**, podnosząc, że Sienkiewicz w „Trylogji" **rozsławił imię Częstochowy po całym świecie.**

Następnie ruszył pochód na Jasną Górę. Za trumną postępowała wdowa z córką i synem, oraz zięciem majorem Korniłowiczem.

Przy wałach klasztornych wóz żałobny zatrzymał się, a z wałów klasztoru przemówił przeor ks. Markiewicz. Po odprawieniu krótkich modłów i pokropieniu zwłok pochód skierował się z powrotem na stację. Po ustawieniu trumny w wagonie, pociąg przy dźwiękach orkiestry ruszył wolno w dalszą drogę do Warszawy. Manifestacja w Częstochowie miała wysoce podniosły charakter.

W DRODZE Z CZĘSTOCHOWY DO WARSZAWY.

W **Piotrkowie** zatrzymał się pociąg 10 minut przed bogato zielenią przybranym peronem, wypełnionym liczną publicznością z miasta i okolicy. Przemówienie wygłosił starosta piotrkowski p. Fijałkowski.

W **Koluszkach** na powitanie zwłok przybył z Łodzi ks. biskup Tymieniecki w asystencji licznego duchowieństwa, wojewoda Garapich z urzędnikami, liczne deputacje z całego województwa. Przemówienie wygłosił kapelan wojskowy ks. Urbański.

O godz. 11 m. 20 w nocy stanął pociąg na dworcu głównym w Warszawie.

Pogrzeb H. Sienkiewicza w Warszawie

UROCZYSTOŚCI NA DWORCU KOLEJOWYM

Warszawa, 27 października (PAT). Uroczystości, związane z eksportacją zwlok Henryka Sienkiewicza z dworca głównego do kościoła św. Jana, rozpoczęły się w niedzielę o godzinie 10.30 rano **nabożeństwem żałobnem przy zwłokach**, złożonych w prowizorycznej kaplicy, urządzonej w jedej sali dworca przyjazdowego. Mszę św. odprawił ks. kanonik **Korniłowicz** wobec najbliższej rodziny zmarłego i członków komitetu obchodu.

Od godz. 8 rano na mieście panował wielki ruch i ożywienie. Plac przed dworcem zapełniały zmieniające się nieustannie fale publiczności. Udział tłumów obliczają **na pół miljona zgórą.**

O godz. 14 zaczęli przybywać na dworzec przedstawiciele rządu, członkowie Sejmu i Senatu z marszałkiem, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, literatury z **Żeromskim i Weyssenhofem** na czele, delegacje senatów akademickich wszystkich uniwersytetów w togach, duchowieństwo, generalicja, sądownictwo i reprezentanci wszystkich warstw społecznych.

Przed frontem stanęły **oddziały wojska wszystkich rodzajów broni i zastęp górników.**

O godz. 14.15 zawarczały bębny i rozległa się **pobudka, odegrana przez czterech trębaczy konnych.**

Sokoli wynieśli trumnę przykrytą amarantem, z białym orłem na froncie i złożyli ją na katafalku. Wojsko prezentowało broń.

Po ustawieniu trumny, prezes ministrów **Grabski** złożył osobiście u trumny wieniec, z napisem na szarfach: **„Henrykowi Sienkiewiczowi — rząd Rzeczypospolitej Polskiej".**

W ciągu 15 minut trumna była wystawiona na widok publiczny. Wartę honorową koło trumny trzymali oficerowie z obnażonemi szablami i sokoli z rozwiniętemi sztandarami.

MOWA MARSZAŁKA SENATU TRĄMPCZYŃSKIEGO.

Na trybunę wystąpił marszałek Senatu Trąmpczyński i wygłosił następujące przemówienie:

„Dziesiątki tysięcy obywateli kraj kochających, zebrały się dziś ze wszystkich zakątków Polski, by powitać i uczcić te drogie szczątki Wieszcza, który życie poświęcił w pracy dla Polski, którego cały naród długie lata uważał za swego Wodza.

„Gdy na zgliszczach powstania z roku 63-go zapanowało nad krajem hasło pracy organicznej, głoszono, że wobec przewagi wroga naród, jeżeli nie chce zginąć, winien w pierwszym rzędzie dbać o byt materjalny i nad utrzymaniem tego bytu pracować, wtedy Henryk Sienkiewicz nie odrzucając tego hasła, wyczuł swym genjuszem, że naród tak samo jak człowiek nie samym chlebem żyje, wyczuł, że masom narodu uciemiężonego, które od kilku pokoleń widziały tylko klęski narodu, a za to coraz więcej rosnące siły ciemiezców, potrzeba jeszcze innego czynnika, czynnika wiary w przyszłość narodów, wiary w Zmartwychwstanie.

„Cierp i pracuj i bądź dzielny, bo twój naród nieśmiertelny" — wołał inny nasz wieszcz. Henryk Sienkiewicz, wywołując w swych dziełach „ku pokrzepieniu serc" cienie naszej wielkiej przeszłości, przekonał ogół, przekonał małodusznych, że naród gdy chce, jest nieśmiertelny, z genjalną intuicją wskazywał takie chwile, gdzie Polska stała już nad brzegiem przepaści, a jednak uratowała byt, dzięki poświęceniu synów, dzięki ukrytym w narodzie siłom. Potęgą talentu dokonał cudu. W czasie, gdy ucisk narodu ze strony Prus i Rosji spotęgował się w sposób niesłychany, świat ujrzał, że naród polski dawał coraz więcej dowodu swej solidarności i żywotności i coraz głośniej brzmiało: Jeszcze nie zginęła!

„Aż nadeszła wielka wojna narodów, zapowiedź Zmartwychwstania Polski.

„Jak ongi Mojżeszowi, gdy wyprowadzał lud swój z niewoli, dane było tylko spojrzeć na ziemię obiecaną, której noga nie miała przestąpić, tak i Henrykowi Sienkiewiczowi Opatrzność w swych niezbadanych wyrokach nie dała powrócić na wolną polską ziemię a pozwoliła tylko dożyć brzasku jutrzenki, która niosła narodowi polskiemu zmartwychwstanie. Dziś wolny naród polski z czcią sprowadza z gościnnej ziemi szwajcarskiej drogie szczątki Wodza i Proroka, by je złożyć w królewskich grobach stołecznych. Niechaj duch Henryka Sienkiewicza żyje dalej, między nami, niech grób Jego będzie miejscem pielgrzymek dla każdego Polaka, niech całe społeczeństwo przejmie się dewizą, którą zmarły już jako młodzieniec sobie postawił: kochać naród i pracować dla niego".

KONDUKT.

Następnie orkiestra wojskowa odegrała marsza żałobnego Chopina, a Sokoli przenieśli trumnę na sześciokonny karawan. Następnie ruszył kondukt pogrzebowy, poprzedzony przez ks. kardynała **Kakowskiego** w asyście arcybiskupów **Roppa i Teodorowicza, biskupów Galla i Szelążka.** Tych dostojników kościoła poprzedzały **dwa długie szeregi duchowieństwa. Początek konduktu otwierało wojsko i policja z orkiestrą.** Przed duchowieństwem szły nieprzeliczone delegacje z wieńcami ze wszystkich zakątków Polski. Za trumną postępowała najbliższa rodzina, t. j. żona, córka, syn i zięć, a następnie szli marszałkowie Sejmu i Senatu **Rataj i Trąmpczyński,** prezes ministrów **Grabski** i prezes najwyższego sądu Władysław **Seyda.** Dalej postępowali **przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, członkowie Sejmu i Senatu, przedstawiciele literatury i sztuki, senaty akademickie wszystkich uniwersytetów,** reprezentacje organizacyj społecznych, oświatowych, kulturalnych itd. Miarą długości pochodu może być fakt, że gdy pierwsze szeregi dochodziły do katedry, ostatnie dopiero ruszyły z miejsca. Wzdłuż drogi stanęły **niezliczone delegacje,** stwarzając zwarte kordony, młodzież akademicka i szkolna. Las sztandarów, zapalone pochodnie, kirem okryte zapalone lampy elektryczne, stwarzały okrąg o nader podniosłym nastroju.

Przed gmachem prezydjum Rady ministrów oczekiwał na kondukt **Prezydent Rzeczypospolitej** ze świtą i częścią korpusu dyplomatycznego i zajął miejsce za najbliższą rodziną Henryka Sienkiewicza. W chwili zbliżenia się do pomnika Mickiewicza, wojsko, ustawione u stóp pomnika prezentowało broń a orkiestra zagrała: Jeszcze Polska nie zginęła.

Wóz, wiozący zwłoki Henryka Sienkiewicza, zatrzymał się przed pomnikiem, poczem na specjalną mownicę wstąpił Prezydent Rzeczypospolitej i wśród wielkiej ciszy i nastroju przemówił w te słowa:

MOWA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

Henryku Sienkiewiczu!

Rzeczpospolita cała i wolna, nikomu prócz Boga niepodległa, hołd Ci składa. W triumfie wracają śmiertelne Twe szczątki do ojczystej ziemi, a duch Twój, budzący Polskę, nie utracił promienistej siły. Jesteś i będziesz wśród nas wieszczem majestatu Polski i służby dla Niej.

Wielbi Cię naród nietylko dlatego, że byłeś wielkim artystą i rozsławiłeś imię Polski po świecie. Serdeczne węzły, łączące nas z Tobą, sięgają głębiej. Twój genjusz niósł narodowi zdrowie i tężyznę moralną, w mrokach niewoli i zwątpienia szerzyłeś pogodę i optymizm gasnących w gonitwach za materjalnym tylko dobrobytem, podnosiłeś ku szlachetniejszym prądom, głosiłeś zwycięstwo ducha, sięgając do świetnej przeszłości Rzeczypospolitej, do źródeł instynktu naszej rasy, rozniecałeś pragnienie niepodległości, sposobiłeś ducha narodu do czynów orężnych, krzepiłeś znękane i cierpiące serca słodyczą i mocą praojców, ich sławą, cnotami i ofiarną służbą, hartowałeś w nas wolę, miłość Ojczyzny i mestwo. Za to hołd Ci składamy, z dumą o wielkich mężach Polski, jej nieustraszonych rycerzach, szlachetnych niewiastach, których żywe wizerunki dałeś nam jako drogowskaz ku temu, co jest dobrem i pięknem, łączą się dusze nasze z Twoją, w modlitwie ku Najaśniejszej Królowej Polskiej, Bogarodzicy.

Po przemówieniu pana prezydenta połączone chóry i orkiestra wykonały **„Bogarodzicę", a delegacje pochyliły sztandary,** oddając hołd Henrykowi Sienkiewiczowi.

Następnie kondukt ruszył w dalszą drogę. — Prezydent Rzeczypospolitej towarzyszył konduktowi do katedry, zajmując miejsce za rodziną Sienkiewicza. Gdy pochód przybył na plac zamkowy, orkiestra odegrała marsza żałobnego, a wojsko prezentowało broń.

W KATEDRZE.

Przed katedrą wóz zatrzymał się. **Sokoli przenieśli trumnę do oświetlonej i wspaniale udokorowanej świątyni i złożyli ją na przepięknym katafalku Jana Sobieskiego.** Wartę koło trumny objęła kompanja kadetów.

Po krótkich modłach ceremonje żałobne zostały zakończone.

Uroczystości w kraju

W Wilnie dnia 25 bm. odprawione zostało w bazylice uroczyste nabożeństwo, w czasie którego podniosłe kazanie wygłosił ks. biskup B a n d u r s k i. Na nabożeństwie byli obecni przedstawiciele władz, szkoły, cechy ze sztandarami oraz liczna publiczność. Równocześnie odprawionem zostało nabożeństwo dla oddziałów wojskowych w miejscowym kościele garnizonowym. W poszczególnych oddziałach wojska, jak również w szkołach, stowarzyszeniach i teatrze urządzono specjalne obchody. Pisma poświęcają pamięci Henryka Sienkiewicza obszerne artykuły.

We Lwowie odbyło się 25 bm. w katedrze nabożeństwo żałobne, które celebrował ks. arcybiskup Twardowski. Na nabożeństwo przybyli przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych oraz bardzo liczna publiczność.

Ulica Sienkiewicza w Pradze

Praga, 27 października (PAT). Na wniosek p. Moelzera postanowiła rada miejska nazwać jedną z ulic w śródmieściu nazwiskiem Sienkiewicza. Odnośny wniosek przyjęto jednomyślnie.

Od Administracji „N. Reformy"

Celem uregulowania nakładu, prosimy o możliwie najwcześniejsze odnowienie prenumeraty. Warunki prenumeraty i ceny ogłoszeń zamieszczone są w nagłówku dziennika.

Do dzisiejszego numeru „Nowej Reformy" dołącza się blankiety nadawcze P. K. O. dla prenumeratorów zamiejscowych. Warunki prenumeraty zamieszczone są w nagłówku dziennika.

KRONIKA

Kraków, 27 października.

UROCZYSTY WIECZOR KU CZCI H. SIENKIEWICZA DLA ŻOŁNIERZY. W wypełnionej po brzegi żołnierzami garnizonu krak. sali Domu żołnierza polskiego, odbył się wczoraj uroczysty wieczór ku czci H. Sienkiewicza. Żołnierze w skupieniu wysłuchali wysoce artystycznego programu, na który złożyły się: odegranie marsza żałobnego Chopina z towarzyszeniem chóru „Lutnia" i seminarjum T. S. L. Potem przemawiał prof. Mossoczy i w podniosłych słowach zaznaczył ukochanie rycerstwa oraz czynów bohaterskich w dziełach Sienkiewicza. Artyści dramatyczni p. Tadeusz Białkowski i p. Zofja Ordyńska wygłosili recytacje z dzieł Sienkiewicza, prof. St. Bursa i p. M. Dołężanka odśpiewali arje z oper Moniuszki, chór „Lutnia" odśpiewał szereg pieśni. Przygrywała orkiestra 20 pp. pod kierunkiem kap. Schreyera. Chórami kierował prof. Fr. Konior. Urządzeniem wieczoru zajmowało się Koło VI. T. S. L.

NABOŻEŃSTWO KU CZCI HENRYKA SIENKIEWICZA W ŚWIĄTYNI IZRAELICKIEJ. Staraniem prezydjum krakowskiej gminy izraelickiej odbyło się w niedzielę rano w świątyni postępowej ku uczczeniu pamięci Henryka Sienkiewicza uroczyste nabożeństwo dla młodzieży szkolnej. W nabożeństwie wzięli udział: komisarz rządowy dr Wawrausch, wiceprezydenci miasta Sare i Wielgus, prezydent Izby handlowej Tadeusz Epstein, prezydjum gminy izraelickiej dr Rafał Landau z wiceprezydentem drem Fischlowitzem i członkami Rady wyznaniowej, prezydjum Stowarzyszenia kupców Schaechter i Neuman, prezydjum Stowarzyszenia „Solidarność" dr Rattler, dr Oberländer i inż Zilz, bardzo licznie zebrana publiczność, tudzież uczniowie i uczenice szkół powszechnych i wydziałowych z kierownikami i kierowniczkami. Po odprawieniu modłów wygłosił kazanie rabin dr Schmelkes, a na zakończenie odśpiewał chór świątyni wraz z dziećmi szkolnemi „Boże coś Polskę".

WIECZOR KU CZCI SIENKIEWICZA urządza Kollegjum wykładów naukowych (Rynek gł. A-B 39) w poniedziałek 27 bm. ze współudziałem prof. J. Wiśniowskiego oraz art. dram. H. Buczyńskiej i Tad. Białkowskiego.

DLA UCZCZENIA JUBILEUSZU JACKA MALCZEWSKIEGO powołuje Związek polskich artystów-plastyków do życia komitet ogólno-obywatelski. Posiedzenie komitetu odbędzie się we czwartek 30 bm. w Domu artystów o godz. 7 wieczór. Na porządku dziennym ustalenie terminu i programu uroczystości.

WIEC SŁUCHACZOW MEDYCYNY UNIW JAG. odbył się w sobotę w sali zakładu anatomicznego przy niezwykle licznym udziale uczestników. Wiec zaprotestował przeciw atakowaniu profesorów anonimami, wyrażając opinję, że nie pochodzą one ze sfer studentów medycyny. Uczestnicy wiecu występowali nadto przeciwko stosowanym dotąd prowadzeniom niektórych egzaminów. Kurator prof. Marchlewski przedłożyć ma postulaty wiecu na Radzie wydziału szkolnego U. J. Wiec zakończył się o godz. 2 po północy.

OTWARCIE ZAKŁADU WYCHOWAWCZEGO DLA SIEROT ŻYDOWSKICH. W dniu wczorajszym odbyło się uroczyste otwarcie zakładu wychowawczego dla sierót żydowskich przy ul. Dietlowskiej 64. Zakład istniejący od lat 70 został w ostatnich 5 latach gruntownie zreorganizowany tak co do pomieszczenia, jak i co do kierunku wychowania. W zakładzie wychowuje się obecnie pod kierunkiem zawodowych nauczycieli 50 dziewcząt i 30 chłopców. Wygląd dzieci, wzorowa czystość i poprawne wyrażanie się wzbudziły ogólne uznanie u bardzo licznie zgromadzonych gości, wśród których zauważyliśmy: nacz. wydz. opieki społecznej p. Kwiatkowskiego, nacz. wydz. zdrowia dra Momidlowskiego, wiceprezydentów miasta dra Rollego, Sarego i Wielgusa, inspektora szkolnego dra Janika, prezesa izraelickiej gminy wyznaniowej dra Rafała Landaua, senatora Deutschera, posła Stempla i wielu innych.

Imieniem zakładu powitał zgromadzonych opiekun jego dr Rafał Rafal Landau. Podniósł on doniosłe zasługi prezesowej stowarzyszenia p. Rockowej, której zebrani urządzili burzliwą owację. Imieniem miasta przemówił wicepr. dr Rolle, imieniem gminy izraelickiej dr R. Landau, im. Tow. opieki nad sierotami żydowskiemi dr Steinberg. Wśród pogawędki zebranie przeciągnęło się do godz. 1-ej.

ODSTAWIENIE GROTOWSKIEGO DO SĄDU. W dniu wczorajszym Grotowski odstawiony został do aresztów śledczych w gmachu św. Michała.

Wśród sfer finansowych obiegają pogłoski, że krach Grotowskiego nadwyręża poważnie podstawy kilku banków krakowskich.

W ciągu b. tygodnia sąd okr. cywilny wyznaczy zarządcę majątku Grotowskiego celem postępowania konkursowego.

WŁAMANIE W UL. MIKOŁAJSKIEJ. Dzisiejszej nocy o godz. 1 napotkał patrolujący przodownik I kom. P. P. dwóch osobników, którzy wyciągali z wystawy sklepowej firmy „Szyk" w ul. Mikołajskiej przez rozbitą górną szybę, znajdującą się wewnątrz garderobę. Spłoszeni osobnicy mimo użycia broni przez policjanta zbiegli w stronę plant, pozostawiając na miejscu wytrych i haczyk długi druciany. Sprawcy zabrali kilka garniturów ubrań ogólnej wartości 500 zł.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK. Julja Karlińska, służąca, zam. przy ul. Dietla 75 wsiadając do tramwaju, upadła tak nieszczęśliwie, że koła tramwaju odcięły jej palce u nogi. Karlińską przewiozło pogotowie do szpitala.

ZMARLI:

— August U m l a u f, em. pułkownik wojsk polskich, umarł w Krakowie 25 bm. w 61 r. ż. —

Śp. August Umlauf, jako oficer wojsk austrjackich w Krakowie oddawał chętne i rzetelne usługi młodzieży polskiej i ceniony był dla uczynności swojej w szerszych sferach publiczności. Był on małżonkiem niedawno zmarłej śp. Umlaufowej, zasłużonej na polu kultury muzycznej w Krakowie.

Pogrzeb zmarłego pułkownika odbędzie się we wtorek 28 bm. o godz. 3 po poł. ze szpitala wojskowego przy ul. Wrocławskiej o godz. 3 po poł.

— Teodor B i r n b a u m, inżynier, emer. starszy radca kolejowy, zmarł w Krakowie 24 bm. w 86 roku życia.

KINO WANDA

Od poniedziałku dnia 27 do 31 października b. r.

Sensacyjny dramat salonowo-erotyczny w 7 aktach p. t.:

„CIENIE PARYŻA"

w głównej roli Helena Makowska. — Nadto uzupełnienie programu.

TARGI WSCHODNIE WE LWOWIE 1349

Przyjęcie prezydenta Wojciechowskiego. Eksponaty w pawilonach.

Poświęcenie mostu na Sole w Oświęcimiu

(Telefonem od naszego korespondenta).

Oświęcim, 27 października. W dniu wczorajszym odbyła się tutaj **uroczystość poświęcenia nowego mostu na Sole, długości około 150 m.** Most zaczęto budować jeszcze w r. 1912, budowa jednak została wstrzymana z powodu wojny i rozpoczęta na nowo dopiero w r. 1920. Dokończenie budowy powierzono twórcy projektu budowy inż. **Machniewiczowi.** Na poświęcenie przybyli z ramienia min. robót publicznych naczelnicy wydziałów inż. Rappe i Różański, z Krakowa wojewoda Kowalikowski, ze starostą Stańkowskim, prezes Izby skarbowej dr Greger, prezes Dyr. kolejowej Prachtel-Morawiański z dyr. Poźniakiem, z krakowskiej Dyrekcji robót publicznych b. minister inż. Dudek wraz z delegacją, kier. ruchu Żegiestowski, szef bezpieczeństwa publicznego Krupiński, prezes Związku gospodarczego ziemian Marjan Rudziński, ziemianie Wysocki, bar. Czecz, Andrzej Rudziński, ks. Adam Sapieha, major Guzek z krakowskiego pułku kolejowego, kierownicy Gwarectwa węglowego Lebiedzki i Kmietowicz, z kierownictwa budowy baraków oświęcimskich inż. Samołyk, kierownik starostwa w Oświęcimiu Hendrich wraz ze starostą Buczkowskim i sekretarzem dr Wnękiem, dow. garnizonu major Haberling, ze Zakładu ks. ks. Salezjan ks. Świerc, Rada miejska z burmistrzem Mayzlem, tudzież wszyscy przedstawiciele miejscowych władz i urzędów.

Po nabożeństwie w kościele parafjalnym **udano się w pochodzie na most,** gdzie zabrał głos b. min. inż. Dudek, następnie przemawiali inż. Machniewicz, burmistrz Mayzel, p. M. Rudziński. Poświęcenia dokonał ks. kanonik Szalaśny, poczem most oddany został reprezentantowi rządu.

———oo———

Wstrząsający dramat na tle mieszkaniowem

Sublokatorka rani ciężko w głowę właścicielkę domu poczem sama się rani wystrzałem z rewolweru

Wstrząsający dramat na tle mieszkaniowem rozegrał się dzisiaj rano w ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 39. Oto u właścicielki domu tego Agaty Wilk mieszkał Ludwik Müller z żoną, których ona od 4 lat usiłowała się pozbyć z domu i w straszny sposób maltretowała.

Kilka dni temu np. Wilkowa **zatkała w mieszkaniu Müllerów komin, skutkiem czego wszyscy się omal nie podusili.**

Dzisiejszego zaś ranka około godz. 10-ej Wilkowa korzystając z nieobecności Müllera i jego żony, którzy udali się do pracy, przystawiła stołek do okna i **nożem oraz młotkiem odbijać poczęła kit w oknach, celem wyjęcia szyb.**

Widząc to siostra Müllerowej 16-letnia **Julja Mrożkówna,** która mieszkała u Müllerów pochwyciła rewolwer i **strzeliła do Wilkowej, raniąc ją ciężko w głowę.** Trafiona w głowę Wilkowa **runęła na ziemię** — Mrożkówna zaś widząc na pół przytomną W., **strzeliła sobie w głowę, raniąc się bardzo ciężko.**

Na odgłos strzałów zbiegli się sąsiedzi, którzy po doraznem opatrzeniu rannych wezwali pogotowie ratunkowe, które następnie przewiozło obie ofiary w stanie b. groźnym na oddział chirurgiczny św. Łazarza.

———oo———

Z kraju i ze świata

NOWY POSEŁ SZWAJCARSKI W WARSZAWIE. Rada związkowa w Szwajcarji mianowała dra Hansa von Segessera ministrem pełnomocnym Szwajcarji w Warszawie w miejsce Pfyffera, który podał się do dymisji. Segesser był dotychczas konsulem generalnym Szwajcarji w Kolonji.

POGRZEB Ś. P. JODKI-NARKIEWICZA. W Warszawie odbył się 25 bm. pogrzeb byłego posła polskiego w Konstantynopolu, a ostatnio w Rydze Jodko-Narkiewicza. W pogrzebie wzięli udział przedstawiciele dyplomacji polskiej i zagranicznej oraz tłumy publiczności.

NADUŻYCIA WSPOŁPRACOWNIKA „ROZWOJU" ŁODZKIEGO. Wielką sensację wywołał w Łodzi fakt rozesłania listów gończych za współpracownikiem „Rozwoju" Zbigniewem Kolińskim, który po dokonaniu szeregu oszustw zbiegł. Koliński wydawał dla celów zarobkowych legitymacje dziennikarskie „Rozwoju" przeważnie żydom.

DEMONSTRACYJNY POCHOD RENTJEROW. Z Wiednia donoszą: W niedzielę przed południem odbyło się w ratuszu zgromadzenie drobnych rentjerów, którzy następnie uformowali pochód z 300 ludzi, chcąc dojść przed ministerstwo skarbu, — jednakże policja ich nie dopuściła.

Nadesłane.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

——oo——

Adwokat 1438

Dr Wilhelm Aleksandrowicz

Kraków, ul. św. Marka L. 18, Telefon Nr 2161 (róg ulicy Florjańskiej L. 28) powrócił.

Ważne dla trafikantów!

Zawiadamia się P. T. drobnych sprzedawców wyrobów tytoniowych, aby się zgłosili do biura Stowarzyszenia restauratorów, Powiśle 3, dnia 28 i 29 bm. od godz. 10 rano do 2 po poł.

w sprawie podatku obrotowego

za I. półrocze 1924, zarówno rekurujący jak i nierekurujący. Nakaz płatniczy należy przynieść ze sobą.

Prezes:
E. Rosenzweig.

Z KRAKOWSKICH TEATRÓW

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Satyryczna komedja Jerzego Kaisera „Romans zeszytowy" (Kolportage), która w wysokim stopniu zainteresowała szersze koła publiczne graną będzie do czwartku przyszłego tygodnia. Plan pracy teatru na czas najbliższy obejmuje wznowienie „Dziadów" w układzie Stanisława Wyspiańskiego, na popołudniowe zaś przedstawienia w dniach świątecznych przeznacza dyrekcja „Młynarza i jego córkę". Na dalszym planie jest 5-aktowa transkrypcja sceniczna znanej powieści Dostojewskiego „Idjota", będąca stale na repertuarze teatru artystycznego Stanisławskiego, oraz nowa komedja Adama Grzymały Siedleckiego pt. „Spadko-

FILM
TARGI WSCHODNIE WE LWOWIE
wyświetla „KINO WANDA“ 1-4

Odmładzanie przy pomocy szczepienia krwi

Paryż, 27 października (PAT). Dr Jaworski, lekarz, przebywający w Paryżu, wygłosił **odczyt na temat odmładzania przy pomocy szczepienia krwi.** Metoda ta dała dobre wyniki. Pani Colette, żona Jouvenela, zdała sprawozdanie z doświadczeń, których była świadkiem, a które dały **dobre wyniki.**

—oo—

Brylanty z Polski na sprzedaż w Holandji

13 miljonów guldenów holenderskich otrzymał rząd polski za brylanty

Przed kilku dniami wystawiono na sprzedaż w Amsterdamie znaczne ilości rosyjskich brylantów, pereł i innych drogocennych kamieni. Równocześnie ogłoszono, że kosztowności owe mogą przeglądać firmy amsterdamskie, o ile reflektują na kupno. O tym handlu kosztownościami pisze „Algemeen Handelsblad“ na podstawie źródłowych informacyj:

Rosyjskie brylanty, które obecnie znajdują się w Amsterdamie, zakupione zostały przez holenderski syndykat kupców djamentów, jednakże nie **bezpośrednio od rządu sowieckiego.** Chodzi bowiem o brylanty i kosztowności, któremi rząd sowiecki wypłacił Polsce tytułem odszkodowania po zawarciu pokoju ryskiego. Jak wiadomo, sowiety zobowiązały **zapłacić Polsce odszkodowanie** za straty, jakie Polska poniosła przez wtargnięcie wojsk sowieckich na polskie terytorjum. Ponieważ Rosja wówczas nie miała złota na pokrycie tych zobowiązań — **uiściła część długu brylantami i kosztownościami,** zastrzegając sobie ich zwrot w ciągu dwóch lat, w tym czasie bowiem zamierzała odszkodowanie zapłacić złotem. Gdyby natomiast w tym terminie **nie wypełnił rząd sowiecki swych zobowiązań,** to rząd polski miał prawo spieniężyć owe brylanty. Rzeczywiście też sowiety ociągały się z zapłatą — wobec tego rząd polski ofiarował syndykatowi **amsterdamskiemu kosztowności owe na sprzedaż.** — Syndykat po połączeniu się z grupą antwerpską i handlarzami armeńskiemu w Paryżu — **nabył brylanty.**

Zawarcie transakcji z rządem polskim nastąpiło niedawno temu. Cena kupna wynosiła, nie jak pierwotnie sądzono, 18 miljonów guldenów holenderskich, lecz **13 miljonów** (niespełna 27 miljonów złotych).

Gorzej powodzi się obecnie syndykatowi **z dalszą sprzedażą. Dotychczas nie zdołano uplasować brylantów** a to z powodu **wysokiej ceny,** jakiej żąda syndykat. Brylanty o tyle trudno sprzedać, że są to same duże **okazy wielokaratowe.** Na giełdzie djamentów utrzymują, że syndykat cenę obniży, w przeciwnym razie może się łatwo **złamać na spekulacji.** Rząd polski obecnie sprawa ta już nie zajmuje, ponieważ **pieniądze za brylanty przedtem otrzymał.**

bierca“, świeżo wystawiona z nadzwyczajnym sukcesem w Poznaniu.

„GDY KURTYNA ZAPADNIE“ ukaże się jeszcze dzisiaj oraz we wtorek i środę. W przygotowaniu nastrojowa, nadzwyczaj efektowna sztuka Thomy pt. „Ten, który zabił“.

OPERETKA „NOWOŚCI“. Dziś w poniedziałek znakomita operetka Stolza „Pajacyk“, która cieszy się niebywałem powodzeniem i codzień ściąga tłumy publiczności.

———

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO

Poniedziałek, 27 bm.: „Romans zeszytowy“.
Wtorek, 28 bm.: „Romans zeszytowy“.
Środa, 29 bm. „Romans zeszytowy“.

TEATR „BAGATELA“

Poniedziałek, 27 bm.: „Gdy kurtyna zapadnie“.
Wtorek, 28 bm.: „Gdy kurtyna zapadnie“.
Środa, 29 bm.: „Gdy kurtyna zapadnie“.

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI“.

Poniedziałek, 27 bm.: „Pajacyk“.
Wtorek, 28 bm.: „Pajacyk“.

———

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH:

WANDA: „Cienie Paryża“, dramat erotyczno-salonowy w 7 aktach.

UCIECHA: „Niech żyje król“ (Jackie Coogan), dramat w 9 aktach.

SZTUKA: „On“ (Harold Lloyd), sensacyjna komedja w 12 aktach.

REDUTA: „Od mężczyzny... do mężczyzny...“, obraz skrajnie erotyczny oraz komedja.

Ze sportu

JUTRZENKA—WAWEL 1:0.

Wczorajsze poranne zawody prowadzone były w bardzo ostrem tempie. Do pauzy górował Wawel nad swoim przeciwnikiem, przebywając niemal bezustannie na połowie boiska Jutrzenki i zagrażając ciągle jej bramce, jednakże drużynie tej brak dobrych strzelców, a szereg doskonałych pozycyj pozostało niewykorzystanych. Po pauzie gra się mniej więcej wyrównuje, przenosząc się kolejno z jednej połowy boiska na drugą. Na 10 minut przed końcem zawodów z ładnej kombinacji strzela Jutrzenka bramkę, a wszelkie wysiłki Wawelu, ażeby wynik ten wyrównać, pozostają bezowocne. Sędziował, jak zawsze, umiejętnie i bezstronnie dr Lustgarten.

B. B. S. V.—CRACOVIA 3:1 (2:1).

To, co mieliśmy sposobność wczoraj oglądać na boisku Cracovii nie było wcale ciekawe. Bielszczanie nie reprezentują prawdziwie wysokiej klasy footballowej, jednak spokojna i ambitna gra ich zgotowała im zasłużone zwycięstwo. Cracovia najwidoczniej zdeprymowana swemi ostatniemi porażkami straciła ochotę do gry i pokazując jeszcze chwilami swoje „lwie pazurki“, grała w dniu wczorajszym przez cały przeciąg zawodów nerwowo i chaotycznie, będąc zwłaszcza niezdecydowaną pod bramką gości bielskich, pod którą zresztą ciągle przebywała. Swój punkt honorowy udało się Cracovii uzyskać z rzutu karnego. Jeżeli Cracovia pragnie zająć z powrotem naczelne miejsce wśród polskich drużyn piłki nożnej, to musi zasilić swoją drużynę czołową nowemi, młodemi i ambitnemi jednostkami.

WISŁA—OLSZA 3:0 (1:0).

Zwycięstwo to zapewniło ostatecznie Wiśle mistrzostwo. Do pauzy Wisła zdobyła zaledwie 1 punkt. Olsza stawiała silny opór. U Wisły znać przemęczenie.

POLONJA ZDOBYŁA MISTRZOSTWO WARSZAWY. — POLONJA—LEGJA 4:3.

Warszawa. Spotkanie rewanżowe Polonji z Legją zakończyło się zasłużonem zwycięstwem Polonji, która w ten sposób zapewniła sobie ostatecznie tytuł mistrza Warszawy na rok 1924-25. Sędziował dobrze p. Obrubański z Krakowa.

WYNIKI ZAWODÓW ZAGRANICZNYCH.

Wiedeń, 27 października. Amatorzy—Simmering 3:1 (2:1). Sportclub—Admira 2:1 (1:1). Hakoah—WAC 4:3 (3:2). Wacker—Vienna 1:0 (0:0). Rudolfshügel—Ligeti (Bratislava) 3:1.

Budapeszt, 27 października. (PAT). Rapid—F. T. C. 3:1 (1:1).

Sąd doraźny nad członkami bandy łuninieckiej

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 27 października. Z Pińska donoszą: W dniu dzisiejszym rozpoczyna się **sąd doraźny nad członkami bandy,** która dnia 24 września dokonała napadu pod Łunińcem na pociąg, którym wyjechali na powitanie ministra Huebnera były wojewoda Downarowicz i komendant policji Mięsowicz. Z ujętych początkowo 11 bandytów **6 jako niewątpliwych sprawców napadu oddano pod sąd doraźny.** Resztę schwytanych bandytów przekazano sądom zwykłym.

Bandy rewolucyjne na granicy serbsko-bułgarskiej

Z Sofji donoszą:

Były minister rządu Stambolijskiego, Obow, utworzył w Belgradzie tajny rząd rewolucyjny **dla dokonania przewrotu w Bułgarji** i utworzenia tam republiki. Obow uważa się sam za przyszełgo prezydenta republiki bułgarskiej, podczas gdy były poseł w Belgradzie Todorow ma zostać prezesem ministrów a pułkownik Tuleszkow ministrem wojny. Organizowali oni napady band wzdłuż granicy serbsko-bułgarskiej, przyczem napady te doprowadziły do krwawych starć. Bandy składają się z 20 do 30 osób i są rozmieszczone głównie koło Widynia, Kuestendil i Petrycz. Napady mają być zapowiedzią **ogólnego powstania komunistycznego.**

Dnia 18 bm. rano dokonano napadu koło Berkovicy. Tegoż dnia wieczorem nastąpił napad koło wsi Dubnica w okręgu Petrycz. Urzędownie zapewniają, że wszystkie te napady zostały odparte.

Wyrok w sprawie „Consu.“

Z Lipska donoszą 25 bm.:

W procesie przeciwko organizacji „Consul“ wydany został dziś wyrok, na mocy którego czterej główni oskarżeni Hoffmann, Kantor, Killinger i Mueller, zostali **zasądzeni na 8 miesięcy więzienia, 14 oskarżonych zostało zasądzonych na kary od 6 do 3 miesięcy więzienia** z zaliczeniem aresztu śledczego, 8 zaś oskarżonych zostało uwolnionych.

Wybory w Norwegji

Z Chrystjanji donoszą:

Ostateczny wynik wyborów do stortingu jest następujący: Konserwatyści zyskali 54 mandaty, radykali 34, partja pracy 24, agrarjusze 22, socjaliści 8, komuniści 6, demokraci 2.

Klęska chińskiego rządu centralnego

Londyn, 27 października (PAT). Reuter donosi z Mugdenu:

Fen You Siang jest całkowitym władcą Chin. Prezydent Czao Kun udał się do dzielnicy ambasadorów. **Wu Pej Fu zbiegł.** Armja rządu centralnego w Szanhajkwanie została odcięta.

Pekin, 27 października (PAT). Wu Pei Fu przeszedł na froncie Szanghaj Kwan **do gwałtownego ataku i usiłuje obejść prawe skrzydło wojsk mandżurskich.**

Dział ekonomiczny

— **Wkłady oszczędnościowe i depozyty w związkowych współdzielniach kredytowych** zwiększyły się 1 sierpnia br. w porównaniu z dn. 1 stycznia 13·75 razy. Oszczędności ludowe wzrosły w jeszcze znaczniejszym stopniu.

— **Ceny wieprzowiny w Warszawie** kształtowały się zwyżkowo od 1 zł 60 do 2 zł żywej wagi.

— **Rozporządzenie wykonawcze o radjostacjach** regulujące sprawę ustawiania aparatów odbiorczych, jak i kwestję budowy polskiego Broadcastingu, podpisał podobno min. przem. i handlu.

— **Zarządzenie przewiezienia transportów węgla opałowego na zimę** na miejsce przeznaczenia przed 15 listopada wydało polskie min. kolei żelaznych.

— **Zarządzenie, zakazujące przyjmowania do oclenia soli importowanej w workach, zawierających więcej niż 100 kg,** wydał departament celny bułgarskiego skarbu. Worki 100 kg podlegają opłacie oplombowania 5 lewów, a oprócz tego opłacie na rzecz skarbu od soli kamiennej również 5 lewów.

— **Międzynarodowy kongres własności,** w którym mają wziąć udział przedstawiciele organizacji ziemian, własności miejskiej nieruchomej, przemysłu, handlu i banków również przy udziale reprezentantów polskich, odbędzie się między 20 a 26 bm. w Paryżu.

— **Nową walutę — markę Rzeszy — odpowiadającą 1 biljonowi dotychczasowych marek** wprowadzono w Niemczech z dniem 11 bm. Ustawowa relacja nowej waluty do marki rentowej wynosi 1:1. Bilety bankowe markowe Rzeszy pozostają do odwołania prawnemi środkami płatniczemi.

— **Rokowania handlowe włosko-niemieckie** przy licznym udziale przedstawicieli sfer przemysłowych rozpoczęły się w Rzymie.

DZIAŁ GIEŁDOWY

Złoty na giełdach zagranicznych

z dnia 27 października 1924 r.

Nowy Jork	19·25
Londyn	23·34
Zurych	100·50
Gdańsk	107·48—108·02
Gdańsk wypłata na Warszawę	106·98—107·52

Krakowska giełda pieniężna

Kraków, 24 października.

Dolar	5·19¼
Dolar kanadyjski	5·12
N. Jork	5·19⅛—5·21 czek
Londyn	23·55
Zurych (za 100)	100·50
Wiedeń (za 100.000)	7·31
Praga (za 100)	15·50
Paryż (za 100)	27·40

Papiery dywidendowe w Warszawie

z dnia 27 października 1924 r.

AKCJE:	W złotych Transakcje
Bank Handlowy	—
Bank Zw. Sp. Zar.	7·00
Cegielski	0·61
Parowozy	—
Starachowice	2·63
Zieleniewski	10·00
Żyrardów	24·00
Haberbusch	5·19
Nafta Polska	—
Spirytus	2·50
Chodorów	5·35
Ursus	2·10
Ćmielów	—
Nobel	1·75
Bank Przem. Lwów	—

Kraków, 27 października.

Nastrój na dzisiejszem zebraniu znacznie żywszy. Pomyślne wiadomości z Wiednia wpłynęły na wzmocnienie tendencji. Papiery uzyskały wyższe kursa. Zainteresowanie akcjami również silniejsze. Głównie poszukiwano Zieleniewskiego, Cegielskiego, dalej Krakus i Chodorów.

Waluty i dewizy prócz Zurychu silniejszego — bez zmiany.

Na pogiełdziu brak popytu. Płacono za Jaworzno dr. 17·50 (a 25) 17·50, Nobel 1·60.

Ceduła kursowa giełdy krakowskiej

27 października 1924	Transakcje w złotych dziś	z dnia 24/X
Pol. Bank przem. I—VIII	0·37	0·38—0·37
Bank Hipoteczny I—VIII	—	—
„ Małopolski	0·88—0·40	0·39—0·37
Ziem. Bank kred. I—IX	—	—
Powsz. Bank kred. I—V	— —	0·07
Bank zw. sp. zar. I—XI	7·00	6·90—6·30
Pol. Tow. handlowe I—V	—	—
Impex I—V	—	—
Pharma I—III	0·80	—
Polski Glob I—IV	0·32	—
Żegluga Polska I—III	—	0·18
Zieleniewski I—IV	10·50—10·55	11·35—10·25
Cegielski I—IX	0·65 0·67	0·65—0·62
Trzebinia I—IV	—	0·69
Pocisk I—III	—	—
Parowozy I—III	0·35	0·36
Automotor I—II	—	—
Górka I—III	17·00—17·25	17·35—16·40
Siersza I—IV	4·20	4·10—4·25
Tepega I—IV	2·83—2·85	3·00
Polska Nafta I—III	0·43	—
Pokucie I	0·40	—
Pezet I—IV	—	—
Strug I	—	—
Niemojowski I	0·58 0·62	—
Tłuszcze Trzebinia I—II	—	—
Azot	—	—
Elektrow. Siersza I—IV	0·25	—
Ćmielów I—II	0·50—0·52	—
Krakus I—VI	0·80	0·80
Chodorów I—V	5·30—5·35	5·25—5·10
Chybie	6·70—6·75	6·65—6·60
A. Piasecki	1·20—1·30	1·25

Wiedeń, 27 października. Początkowe kursy papierów polskich w tysiącach koron: Bank hipoteczny 8·8, Siersza górnicza 65, Silesia 15, Fanto 210, Galicja 1200, Lumen 7·7, Nafta 165, Schodnica 210.

Zurych, 27 października. (PAT). Otwarcie giełdy: Berlin 123·75, Holandja 204·20, Nowy Jork 520, Londyn 23·37, Paryż 27·20, Medjolan 22·50, Praga 15·20, Budapeszt 0·0068, Bukareszt 295, Belgrad 742·50, Sofja 3·77½, Warszawa 100, Wiedeń 0·0073 3/4, Bruksela 24·90.

Złożenie zwłok Henryka Sienkiewicza w podziemiach katedry św. Jana

Warszawa, 27 października (PAT). Dziś w godzinach porannych odbyło się uroczyste **złożenie zwłok Henryka Sienkiewicza do krypty w podziemiach katedry św. Jana.** Na uroczystości obecny był Prezydent Rzeczypospolitej ze świtą, marszałkowie Sejmu i Senatu, rząd z premjerem Grabskim na czele, korpus dyplomatyczny, władze rządowe i administracyjne, generalicja, przedstawiciele instytucyj literackich, dziennikarskich oraz przedstawiciele wszystkich warstw społeczeństwa.

O godz. 10 rozpoczęła się uroczysta msza św. celebrowana przez ks. kardynała **prymasa Dalbora w asystencji 8 arcybiskupów i biskupów z kardynałem Kakowskim na czele.** Trumna ze zwłokami spoczywała w powodzi kwiatów i światła na wspaniałym katafalku Jana Sobieskiego. Wartę honorową pełniło wojsko. Pienia religijne wykonały połączone chóry „Lutni“ i „Echa“ pod batutą Maszyńskiego. Nawy boczne zapełnione były mnóstwem wieńców od delegacyj wszystkich zakątków Rzeczypospolitej.

Po zakończeniu mszy św. wszedł na ambonę prałat ks. prof. **Szlagowski,** wygłaszając wspaniałą mowę pogrzebową, która wywarła głębokie wrażenie. Następnie ks. kardynał **Dalbor** w asystencji duchowieństwa podszedł do katafalku i odprawił modły żałobne. W tym czasie orkiestra opery pod batutą p. Młynarskiego wykonała marsz Szopena. Po skończonych modłach Sokoli zdjęli trumnę z katafalku i ponieśli ją do podziemnej krypty. W tej chwili **rozległy się strzały armatnie.** Po złożeniu trumny w podziemiach oddali hołd ostatni wielkiemu pisarzowi Prezydent Rzeczypospolitej, rząd, korpus dyplomatyczny itd. Po południu krypta będzie otwarta dla publiczności. Ceremonje żałobne zakończyły się o godz. 12 w południe.

Rząd polski zamówił we Francji łodzie podwodne

(Telegram własny „Nowej Reformy“).

Paryż, 27 października. „Liberté“ donosi z Cherbourga, że polski minister spraw wojskowych, **gen. Sikorski** w czasie swego ostatniego pobytu w tym porcie **zamówił dla rządu polskiego cały szereg łodzi podwodynch.** Łodzie te należą do **nowego typu francuskiego „Requil“,** który znajduje się obecnie w budowie. Admiralicja francuska uważa ten typ łodzi podwodnych **za najodpowiedniejszy do obrony wybrzeży.**

Po zamknięciu kroniki

PORANEK AKADEMJI HANDLOWEJ KU CZCI SIENKIEWICZA W TEATRZE IM. JUL. SŁOWACKIEGO. Jedną z najpiękniejszych uroczystości krakowskich był niewątpliwie poranek, urządzony przez Akademję handlową w Teatrze im. Słowackiego. Z ukwieconej sceny spoglądał na widownię, wypełnioną najwdzięczniejszą publicznością: setkami pogrążonemi w nastroju uwielbienia dla imienia wielkiego pisarza, biust nieśmiertelnego Henryka. U stóp pełnią straż harcerze, uczniowie i uczennice Akademji handlowej.

Po marszu żałobnym Chopina przemówił z zapałem i swadą prof. A. E. Balicki, kończąc ślubowaniem poniechania waśni w narodzie. — Nastąpiły produkcje wyjątków z dzieł Sienkiewicza w pięknem wykonaniu pp. Dereckiej, Zawilińskiego, deklamacje na sola i chóry, układu p Balickiego, pp. Boraczkównej i Suesslównej, Pierzchalskiej i Dreschera. Nastąpiły starannie wypracowane przez dyr. Barańskiego produkcje chóru młodzieży Akad. handlowej, oraz „ósemki“ Tow. Oratoryjnego, poczem poranek zakończył korowód postaci z dzieł Sienkiewicza, śpieszący doń z hołdem i deklamacje.

———

TYDZIEŃ AKADEMIKA. W środę, 29 bm. o godz. 5 po pol. odbędzie się w gmachu województwa posiedzenie komitetu Tygodnia Akademika w Krakowie przy udziale przewodniczących odnośnych sekcyj oraz przedstawicieli młodzieży akademickiej.

OGÓLNO-POLSKI ZJAZD SYNDYKATÓW DZIENNIKARZY. Z Warszawy telefonują: W dniu wczorajszym o godz. 1 w południe rozpoczął się w Klubie sprawozdawców parlamentarnych obrady ogólno-polskiego zjazdu delegatów syndykatów i zrzeszeń dziennikarskich z poszczególnych województw. Celem obrad jest utworzenie wspólnego związku syndykatu dziennikarzy polskich. Obrady ukończone zostaną dzisiaj. W zjeździe biorą udział delegaci syndykatu warszawskiego, krakowskiego, lwowskiego, poznańskiego, pomorskiego i łódzkiego, towarzystwa dziennikarzy polskich w Krakowie oraz w Katowicach.

ZAMKNIĘCIE REJESTRACJI OFICERÓW. Z dniem 31 grudnia br. zostaje zamknięta definitywnie rejestracja oficerów rezerwy. Przy tej sposobności M. S. Wojsk. zwraca uwagę wszystkim tym oficerom rezerwy, którzy jeszcze się nie rejestrowali, że o ile do końca bieżącego roku nie zgłoszą się we właściwych P. K. U. do rejestracji, po tym terminie tracą prawo do ubiegania się o stopień oficera rezerwy i z dniem 1 stycznia 1925 będą prowadzeni w ewidencji szeregowych.

GEN. LATINIK O LEGJONISTACH. Prokuratorja w Przemyślu skonfiskowała była czasopismo p. t. „Nowy Głos Przemyski“ za podanie informacyj, tyczących zachowania się gen. Latinika, dowódcy X korpusu. Skonfiskowany ustęp tego artykułu omawiał odmowę ze strony gen. Latinika oficjalnego udziału wojskowości w obchodzie ku czci Legjonów. Przytoczono tam dosłownie słowa generała, który tak argumentował: „Dziś przychodzicie panowie z uroczystością Legjonów, jutro przyjdą żydzi ze zdobyciem Jerycha, a pojutrze Ukraińcy z Petlurą“, oświadczając wreszcie pod adresem legjonistów: „ci, którzy coś wartali, zginęli, a ci, którzy żyją, nic nie warci“. Konfiskatę uzasadniano tem, że artykuł obwinia gen. Latinika fałszywie o czyny „niehonorowe“. Na rozprawie sądowej redakcja „Głosu“ przeprowadziła dowód prawdy co do wspomnianych ustępów, wobec czego trybunał uchylił konfiskatę co do przytoczonych faktów zachowania się gen. Latinika. Sprawa będzie podobno poruszona w Sejmie, a zapewne zainteresują się nią i odpowiednie władze wojskowe.

Zagranica wobec uroczystości Sienkiewiczowskich

Prezes ministrów otrzymał od prezesa ministrów francuskich Herriota następującą depeszę:

„W chwili, gdy prochy Henryka Sienkiewicza wracają na ziemię polską, łączę się w hołdzie, składanym pamięci waszego wielkiego pisarza, którego płomienny zew przez granice państw głosił, że duch polski przetrwa okres męczeństwa“.

W stolicy Bułgarji uroczystości Sienkiewiczowskie odbiły się poważnem echem. Wskutek zarządzenia ministerstwa oświaty we wszystkich szkołach odbyły się 25 bm. odczyty o Sienkiewiczu. W niedzielę towarzystwo polsko-bułgarskie urządziło uroczystą akademję na cześć autora Trylogji.

Rząd bułgarski upoważnił swego zastępcę w Warszawie Vanczewa do wzięcia oficjalnego udziału we wszystkich uroczystościach na cześć Sienkiewicza w Warszawie.

Jak z Warszawy donoszą, delegat bułgarskiej Akademji Umiejętności i uniwersytetu w Sofji, Bojan Teczew, który zabierze głos na uroczystej akademji, przybył do Warszawy. Z ramienia rządu bułgarskiego charge d'affaires Vanczew złożył wieniec u stóp trumny Sienkiewicza.

W Rydze z powodu przewiezienia zwłok Henryka Sienkiewicza odbyło się w sobotę w kościele katolickim nabożeństwo z udziałem reprezentantów władz cywilnych i wojskowych łotewskich, korpusu dyplomatycznego, poselstwa polskiego i konsulatu in corpore oraz kolonji polskiej.

Prasa włoska poświęca Sienkiewiczowi artykuły wspomnieniowe. „Corriere d'Italia“ zamieszcza dłuższy artykuł poświęcony twórczości Sienkiewicza i jego obywatelskiej działalności dla narodu polskiego, wyrażając zadowolenie, że także i sztandar włoski pochylił się przed zwłokami wielkiego pisarza i wielkiego Polaka.

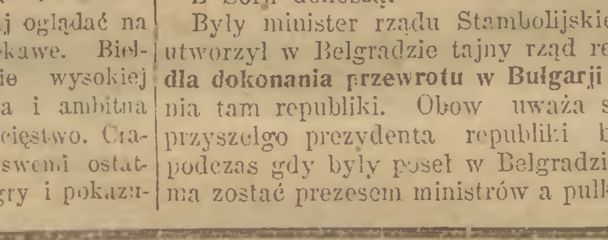
Z Pragi donoszą: Minister obrony narodowej Udržal przesłał na ręce ministra spraw wojskowych gen. Sikorskiego następującą depeszę:

„W dniu, w którym Polska zmartwychwstała przyjmuje na swe łono śmiertelne szczątki jednego ze swych wielkich synów, pospieszam jeszcze raz w imieniu armji czechosłowackiej przyłączyć się do hołdu dla pamięci wielkiego Henryka Sienkiewicza, nieustraszonego bojownika o oswobodzenie narodu polskiego i zjednoczenie ziem polskich“.

—oo—

Kupujcie
znane krajowe wyroby bawełniane firmy
Bcia CZECZOWICZKA
w ANDRYCHOWIE
Sprzedaż hurtowna!
Posiada składy hurtowne we wszystkich większych miastach w kraju. 1406

Potrzeba chłopców do rozsprzedaży dziennika!

MEZADONT PASTA I ELIKSIR
chronią jamę ustną i zęby od zakażenia
MIAFLOR KREM I PUDER
ściśle hygieniczne
Wystrzegać się falsyfikatów! 1375
HENRYK ŻAK, POZNAŃ
Fabryka perfum i kosmetyków.

INFORMACJE PRZEMYSŁOWE I HANDLOWE

ZNIŻENIE KOSZTÓW PRZEWOZÓW KOLEJOWYCH. Rozporządzeniem z dn. 1 listopada b. r. obniży min. kolei koszta przewozu, a mianowicie nastąpi: 1) obniżenie minimalnych norm wagi przesyłek pospiesznych z 30 na 20 kg., a zwyczajnych z 50 na 30 kg. Ułatwi to ściągnięcie na koleje przewozów dziś przesyłanych pocztą lub furmankami.

2) obniżenie dla miału węglowego i koksowego taryfy z kl. E. do kl. F., a dla przesyłek węgla krakowskiego oraz brunatnego z kl. D. do kl. E co w obu wypadkach daje zmniejszenie przewoźnego o 15 proc. Ma to na celu ułatwienia zbytu małowartościowych gatunków paliwa.

3) Zastosowanie zniżek od 10 do 15 proc. do przesyłek węgla wszelkiego załadowanego do wagonów krytych oraz do wagonów 30 tonowych niekrytych. w obrocie tak wewnętrznym, jak i przy eksporcie.

4) Udzielenie takich samych zniżek od 10 do 15% przesyłkom materjałom drzewnym w obrocie wewnętrznym i przy eksporcie w razie załadowania ich do wagonów 30 tonnowych.

5) Ustalenie zasady, iż przewoźne w taryfach wywozowych od i do Gdyni oblicza się zawsze w wysokości równej przewoźnemi od i do Gdańska-Neufahrwasser. W ten sposób **wyrównywa się mniej korzystne położenie geograficzne Gdyni** i zrównywa się oba porty pod względem kosztów przewozu.

6) Wprowadzenie zniżonych taryf na przewóz wytłoków buraczanych, płyt chodnikowych masy drzewnej (celulozy), karbitu, oraz wyrobów szklanych i ceramicznych.

ZE WSCHODNIEJ MAŁOPOLSKI, Z Kołomji donosi: W handlu panuje naogół stagnacja, ożywienie daje się tylko zauważyć w handlu zbożowem i owocami strączkowemi. Z jednej strony bardzo poszukiwane jest zboże na zasiew, z drugiej zaś strony owoce strączkowe, które są przedmiotem eksportu do Czech, Austrji i Niemiec.

Dobra Horodenka przeszły na własność Spółki Akcyjnej „Przeworsk", która zamierza **wybudować tu dużą cukrownię.** Fabryka ma być urządzona według ostatnich słów techniki przemysłu cukrowniczego dla przeróbki 80 wagonów buraków dziennie z popędem elektrycznym. Roboty wstępne około budowy już się rozpoczęły i jest przewidywane, że o ile wszystkie okoliczności dopiszą, fabryka zostanie uruchomiona w jesieni 1925 r.

SZKODY, PONIESIONE PRZEZ PRZEMYSŁ NAFTOWY, WSKUTEK STRAJKU. Strajk w okręgu drohobyckim wyrządził przemysłowi naftowemu znaczne szkody, czy to przez brak sił roboczych przy zamykaniu gazów, czy też przy pompowaniu ropy i utrzymywaniu ruchu na kopalniach. Wskutek tego dość znaczne ilości gazów poszły w powietrze, oraz niejeden szyb został w ten lub inny sposób uszkodzony. Oddawna oczekiwany kartel rafinerji nie przyszedł do skutku i nie wiadomo, kiedy ostatecznie wszyscy interesowani dojdą do zgodnego porozumienia.

OFERTY MŁYNÓW RUMUŃSKICH, zwłaszcza besarabskich, zajmujących się eksportem mąki nadeszły do min. przem. i handlu. Podane w ofertach ceny mąki są następujące: mąka pszenna primo Lux 14·25 lejów za kg. franco duplikat Kiszyniew lub 18·10 lejów za kg. franco polski duplikat Czerniowce z cłem wywozowem, które wynosi od wagonu (10.000 kg.) 28 lei płatnych w walucie efektywnej. Innych ograniczeń eksportu niema.

ZNACZNY WZROST ANGIELSKIEJ PRODUKCJI BAWEŁNY. Na posiedzeniu plantatorów bawełny w Londynie ustalono, że w r. 1921 plantatorzy angielscy wyprodukowali 93.000 bali bawełny, zaś w roku bieżącym produkcja wynosi przeszło 200 tysięcy.

WZROST BIERNOŚCI ANGIELSKIEGO BILANSU HANDLOWEGO. W stosunku do września ubiegłego roku, wykazuje tensam miesiąc b. r. znaczny wzrost bierności angielskiego bilansu handlowego. Wartość przywozu we wrześniu b. r. wynosiła 100,895.230 funtów szterlingów (we wrześniu ubiegłego roku 83,171.920), wywóz 63,282.876 ft. szt. (63,636.144 w ubiegłym roku), czyli deficyt we wrześniu b. r. wynosił 37,612.354 ft. szt. w stosunku do deficytu 19,535.771 ft. szt. w tymsamym miesiącu ubiegłego roku. Tak więc deficyt handlowy w Anglji wzrósł we wrześniu b. r. w stosunku do tegosamego okresu w roku ubiegłym niemal dwukrotnie.

WIADOMOŚCI ZE ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW

W sprawie bilansów złotowych, ministerstwo skarbu uznało, że rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej polskiej w sprawie przeszacowania majątków w złotych wymaga pewnych zasadniczych zmian i dlatego nosi się z zamiarem nowelizacji powołanego rozporządzenia.

W sprawie kredytów polityka restrynkcyjna Banku Polskiego trwa w dalszym ciągu i nie ma widoków, by w najbliższym czasie nastąpiła jaka zmiana. Skutkiem tego jest wstrzymanie udzielania kredytów lombardowych przez Bank gospodarstwa krajowego.

W sprawie prolongaty kredytów. Sytuacja co do prolongaty kredytów z funduszu 46-miljonowego, wyjaśniła się zupełnie w tym kierunku, że poza dotychczasowem rozłożeniem tych kredytów na 3 raty miesięczne dalsze ulgi absolutnie nie będą przyznawane. Rząd ściągnął z Banku G. K. z powyższego funduszu już 41 miljonów złotych tak, że Bank musiał w przeważnej części prolongat dokonać z własnych funduszów, co natrafiło na ogromne trudności.

Rokowania Banku gospodarstwa krajowego o kredyt zagraniczny na zasadzie obligacyj przemysłowych lub bankowych w wysokości 5 miljonów dolarów jeszcze trwają i rokują powodzenie.

Sprawa konwencji handlowej polsko-francuskiej weszła w nową korzystną fazę. Mianowicie Francuzi są gotowi zrezygnować z wielu zniżek w cłach polskich, niebezpiecznych przez to dla naszego przemysłu, że w razie zawarcia traktatów z Niemcami i Czecho-Słowacją, państwa te mogłyby z nich korzystać na zasadzie klauzuli „największego uprzywilejowania", jeśli otrzymają od Polski znaczną zniżkę na wino. Najprawdopodobniej sprawa ta zostanie na tej podstawie załatwioną.

Rokowania o traktat z Czecho-Słowacją rozpoczynają się w najbliższym czasie. Traktat ten zapewne oprze się na zasadzie największego uprzywilejowania, które w tym wypadku najlepiej odpowiada naszym interesom.

Sprawa traktatu handlowego z Niemcami nie jest jeszcze zaawansowana. Niemcy proponują narazie tylko „modus vivendi", również na zasadzie największego uprzywilejowania.

Komitet taryfowy państwowej Rady kolejowej zbiera się dnia 27 b. m. Na porządku dziennym są między innemi wnioski (ważne dla drzewa) o zrównanie Grajewa pod względem taryfy eksportowej dla drzewa obrobionego z innemi stacjami granicznemi, oraz o otwarcie linji Raczki—Margrabowa, skracającej transporty do Królewca razem o 120 km. Zasadnicza tendencja kół gospodarczych idzie w tym kierunku, ażeby wogóle skończyć już raz z faworyzowaniem Gdańska. Związek przemysłowców w Krakowie stara się o to, aby w dyskusji nad powyższemi wnioskami był postawiony także wniosek o utworzenie niskiej związkowej taryfy tranzytowej na drzewo z Polski przez Niemcy do Francji i Belgji drogą lądową.

Na ogólne zniżenie taryf drzewnych trudno narazie liczyć (w eksporcie niemniej jak i na kloce do tartaków), mimo, że Rada naczelna związków drzewnych zbiera materjały, których wiele już dostarczył sam związek przemysłowców w Krakowie. Przeszkodą są finanse kolei państwowych.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.

Przewodnik handlowy i informacyjny po Krakowie

Wymienione firmy polecamy naszym Czytelnikom.

ABAZURY
ABAŻURY artystyczne, gotowe oraz na zamówienie — Wytwórnia Sławkowska 10, I piętro. Telef. 2048.

HALA LICYTACYJNA Bracka 6 Tel. 2408 ma do sprzedania okazyjnie 3 sypialni, fortepian i futra.

B. FUROWICZ SŁAWKOWSKA 3 (Hotel Saski).

Warszawski Skład przyborów fotograficz. Szewska 2. Tel. 1428

FIGOL »JAHR« idealny środek przeczyszczający dla dzieci i dorosłych. Główny skład: Apteka Gralewskiego Kraków — Tel. 402

BANKI
Bank Małopolski S. A. Zakład główny w Krakowie, Rynek gł. 25. załatwia wszelkie czynności bankowe.

Polski Bank Przemysłowy we Lwowie. Filja w Krakowie ul. Mikołajska 39, tel. 4517 i 4520. Oddział miejski Rynek główny 31 Telef. 92 załatwia najkorzystniej wszelkie czynności bankowe.

Powszechny Bank Kredytowy S. A. we Lwowie. — Oddział w Krakowie, Rynek gł. 35. (Krzysztofory) Tel. 2166 i 4124 załatwia najkorzystniej wszelkie czynności bankowe oraz przekazy na wszystkie miejscowości kraju i zagranicy.

Ziemski Bank Kredytowy T. A. we Lwowie — Oddział w Krakowie, Florjańska 32. Załatwia wszelkie transakcje w zakres bankowości wchodzące. Sprzedaż i kupno walut, papierów wart., udziela kredytów.

BIELIZNA
H. Bałabuszyńska & F. Wojas ul. Szewska 10

Magazyn bielizny męskiej i damskiej M. Pietroń i Synowie ul. Karmelicka 12

GWARANTOWANA Bielizna siatkowa „egipska", tkana na miarę. Zast. „Spezial-Wäsche, Wien. STEFAN PIETROŃ Karmelicka 12.

Hugo WEINMANN ul. Starowiślna 6 poleca najpiękniejszą bieliznę, pyjamy i obuwie. Tani miesiąc!

FABRYKA BIELIZNY I TRYKOTAŻY Kraków - Podgórze Dąbrowska 15.

BROWARY
Browar Okocim reprezentacja: ul. Jana 5. Tel. 195.

CUKIERNIE
K. DANEK dawn. Z. MAJEWSKI ULICA KARMELICKA L. 13

P. MAURIZIO Rynek główny 38

CUKRY
Krakowska fabryka opłatków, andrutów i wafli ul. Król. Jadwigi 20.

CERATY
Na stoły i meble do nabycia w firmie Przemysł Linoleum i Cerat Rynek 10.

DELIKATESY
H. Oskarbski, T. Malczewski i S-ka ul. Szewska 2 Towary kolonjal. i wina.

Najtańsze źródło zakupna! FR. PAWŁOWSKI Szewska 27. Wódki, likiery, koniaki, wina, owoce, kawy, herbaty, kakao, konserwy i czekolady. MASŁO DESEROWE.

DOMY HANDLOWO-PRZEM.
Władysław Ropski Dom dla handlu i przemysłu. Centrala: Rynek gł. 59, A—B. Filja: Rynek główny 30, C—D. Telef. 4102, 3529. Główne biuro kupna i sprzedaży realności, majątków ziemskich, gospodarskich, parcel, lokali handlowych, sklepów i t. d. oraz biuro ogłoszeń i reklamy.

FARBY LAKIERY
FR. LENERT SŁAWKOWSKA 6. — TEL. 104. Skład farb, materjałów budow. benzyny, smarów i olei.

Wycieraczki kokosowe, oliwa do świecenia, świeczki na groby i t. p. T. MĘŻYK, pl. Szczepański 8

FIRANKI
Największy wybór wszelkiego rodzaju firanek, etamin, portjer, baltów i t. p. poleca LIPSCHÜTZ I WEITZ Grodzka 71.

FUTRA
PIERWSZORZĘDNY SKŁAD FUTER A. JACHIMSKI ULICA GRODZKA L. 14-16.

St. Kierzek kuśnierz ul. św. Anny L. 4.

Futra firmy K. i R. Moor uznane za najlepsze, najtrwalsze i najtańsze Kraków, Grodzka 13. Telefon 17

Pracownia i skład futer T. SIERPIŃSKI ul. Florjańska 32. Telefon 3564.

FORTEPIANY
NA RATY! Helena Smolarska Szewska 9 Telef. 4365. Wyłączne zastępstwo firm: *Bechstein, Blüthner, Bösendorfer* i innych.

JÓZEF WITEK zawodowy mechanik, stroiciel fortepianów, kier. Wytw. fortepianów B. Gabrylska, ul. Stolarska L. 6. Telefon 389.

E. Ostaszewski i E. Mayer Rynek gł. 5.

GARAŻE
AUTO-PALAIS W. Kippera ul. Smoleńsk 31. Telef. 167 pomieszczenia samochodów z wszelkiemi wygodami, benzyna i oliwa na miejscu.

HOTELE
Hotel i restauracja „Monopol" Gertrudy 6 Telef. 405

Hotel „Polonia" Basztowa 25

PIERWSZORZĘDNY z komfortem urządzony HOTEL POD RÓŻĄ ulica Florjańska L. 14. Telef. 2263.

HOTEL SASKI Sławkowska 3. Tel. 37.

INSTALACJE ELEKTRYCZNE
„AGRODYNAMO" inż. T. Kleczewski Jagiellońska 6, Tel. 3566. ŻARÓWKI przybory do światła elektrycznego i dzwonków elektrycznych sprzedaje najtaniej f-ma „LUX" Plac Dominikański 2, Tel. 3335.

INSTALACJE WODOCIĄGOWE
Inż. Wład. Bieniarz Kraków, Szpitalna 18, Tel. 138 Wanny żeliwne, emaljowane, umywalnie fajansowe, klozety wodociągowe, piece łazienkowe i wszelkie materjały do wodociągów, gazu, centralnego ogrzewania.

INSTRUMENTY MUZYCZNE
J. KULLANDA i W. JAWORSKI DŁUGA 11.

KAPELUSZE
męskie i damskie oraz obuwie L. HOCHSTIM ULICA FLORJAŃSKA L. 5.

Najnowsze modele i przybory modniarskie poleca JADWIGA CYPES POSELSKA 20 Ceny przystępne. Hurtownia i częściowa sprzedaż.

Najnowsze kapelusze damskie i przybory modniarskie M. FIGATNER Grodzka 69, wejście a. Idziego 5

KAWIARNIE
»CENTRALNA« ul. Dunajewskiego 1 Telefon 1460

»ESPLANADA« Karol Wołkowski ULICA PODWALE L. 1

„Grand-Hotel" ul. Sławkowska 5

„TEATRALNA" Szpitalna 38, Tel. 2320 vis à vis Teatru im. Słowackiego

KINO TEATRY
KINO „NOWOŚCI", ulica Starowiślna L. 21. — Telefon 2345.

KONIAKI
J. & F. Martell Cognac wszędzie do nabycia.

KONFEKCJA MĘSKA
W. CAR mag. tow. modnych męskich i damskich Sławkowska 8 (Ceny konkurencyjne)

Tanie konfekcje poleca palta, ubrania męskie i dziecięce po cenach konkurencyjnych E. KATZ i S-ka Grodzka 26

Skórczewski i Polakiewicz Florjańska 13

Z. ZDANOWICZ Magazyn galanterji, skład bielizny, obuwia, kapeluszy, pledów, przyborów do podróży. Sławkowska 3 Telefon Nr 516

KONFEKCJA DAMSKA
WIKTOR BROMOWICZ ulica Szczepańska L. 1. Magazyn bławatny oraz pierwszorzędna pracownia sukien i kostjumów damskich

D. Schreiber ulica FLORJAŃSKA 32. — MAGAZYN MÓD —

Nadeszły oryg. paryskie modele jakoteż wszelkie przyb. modniarskie oraz aksamity i jedwabie. Hurt! Detal! S. WURZEL Rynek gł. 11, w podwórcu (Dom Wenecki).

ADOLF FABER FLORJAŃSKA 6. Stroje damskie oraz konfekcja dziecięca

KOŁDRY
M. PLESZOWSKI MAŁY RYNEK L. 2 TELEFON 4136.

K. Sulikowski Grodzka 59

KOSMETYKA
REIM S. A. Rynek 37 poleca oryginalne kremy WALLACE-KOSMATA

KSIĘGARNIE
Księgarnia J. Czerneckiego Rynek główny 11 poleca książki szkolne, naukowe i beletrystyczne.

Gebethner i Wolff Rynek gł. 23 książki, nuty, pisma krajowe i zagraniczne

Księgarnia Polska mapy, książki, atlasy, nuty na rozmaite instrumenta i orkiestrę Sławkowska 3 (Hotel Saski)

Księgarnia Tow. Szkoły Ludowej poleca bogato zaopatrzony dział beletrystyczny, sztuki dla teatrów amatorskich.

KWIECIARNIE
J. MARKIEWICZ wykonuje artyst. wszelkie prace w zakres kwieciarstwa wchodz. KARMELICKA 7.

LIKIERY
Fabryka najprzedniejszych likierów ERVEN LUCAS BOLS Rok zał. 1575 Żądać wszędzie!

LINOLEUM
wszelkiego rodzaju do nabycia w firmie PRZEMYSŁ LINOLEUM I CERAT Rynek Główny 10.

MALARZE
KAROL ORLECKI malarz dekoracyjny, pokojowy i kościelny, oraz pokostniczo-lakierniczy Łobzowska 15, tel. 1520

MASARNIE
Tomasz Knobel Długa 27

St. Satalecki masarnia Florjańska 51. Tel. 502.

MASZYNY DO PISANIA
CICHY REMINGTON MODEL 12 Wyłączny przedstawiciel na Rzeczp. Pol. Meble biurowe pierwszorzędnej fabryki pabianickiej oraz wszystkie przybory biurowe Tow. przemysłowo handlowe BLOCK-BRUN S. A. W WARSZAWIE Oddz. w Krakowie, Bracka 17. Tel. 2038.

Rudolf Nowak Grodzka 44. Tel. 3541

Rendez-vous dla przejezdnych! E. Dobrzyńska obecnie B. Pytel Rok założenia 1878 Plac WW. Świętych 10. Tel. 3328

MATERJAŁY BUDOWLANE
Spółka akcyjna Fabryki Portland Cementu „SZCZAKOWA" dostarcza cement portlandzki, wapno hydrauliczne i dolomit.

Cement portlandzki najwyższej gatunkowej wartości marki: Bonarka, Goleszów, Górka i Szczakowa.

MEBLE
Szczepan ŁOJEK parowa fabryka mebli UL. SZPITALNA L. 34.

M. PLESZOWSKI MAŁY RYNEK L. 2 TELEFON Nr 4136 poleca urządzenia mieszkań, dywany perskie, kołdry, koce, łóżka mosiężne, niklowe, dekoracje wnętrz, brokaty i t. p.

MEBLE BIUROWE
„Jerry" Kraków, Florjańska 28 Katowice, Zielona 15 Lwów, Sykstuska 2

MODNIARSTWO
Najnowsze kapelusze damskie i przybory modniarskie A. LEIBERG GRODZKA 11 wejście w bramie. Bezustannie nadchodzą nowości z Paryża i Wiednia. Tamże kapelusze, jedwabie, aksamity, wstążki, woalki i t. d. Sprzedaż hurtowna i częściowa.

OBUWIE
Wykwintne zagran. obuwie KAREL CZOPP UL. SZEWSKA 13.

JÓZEF DZIDEK Tomasza 9, róg Sławkowskiej — Pracownia obuwia.

Oryg. obuwie angielskie z gumowemi podeszwami poleca firma Leserkiewicz i Ska Rynek 11. pl. Szczepański 2.

G. WERNER SŁAWKOWSKA 13

NACZYNIA
Urządzenia kuchenne, domowe i różne nowości A. SATTLER GERTRUDY 24. TEL. 4162

OPTYCY
Ludwik Tomaszkiewicz Florjańska 2 Telefon 309 poleca towary optyczne w wielkim wyborze oraz pracownia optyczna.

OWOCARNIE
Główny skład owoców południowych B. ASIS Szewska 15. — Telefon 1565

PRALNIE
„TĘCZA" Centrala: Czarnowiejska 72 Telefon 1471

PERFUMERJE
Teofil Bękner Sukiennice 20

LESERKIEWICZ I SKA Rynek główny L. 11 Plac Szczepański L. 2

Witold Theobald dawniej Bracia Theobaldowie. Perfumy na wagę. — Sławkowska 1.

PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWLANE
„BETON" Akcyjna Spółka budowlana ul. Mikołajska 32, tel. 4314, wykonuje wszelkie roboty budowl. DZIAŁ TOWAROWY dostarcza wszystkich materjałów budowlanych

PRZYBORY DO PALENIA
Hurtowny skład towarów galanteryjnych spinki grzebienie tow. stalowe. Specjalność: cygarniczki, fajki, zapalniczki, kamienie do zap. i t. p. Jakób i Józef Wiesenfeld Krakowska 13

PRZYBORY GIMNASTYCZNE
WIKTOR WANDERER SZEWSKA 21. — TEL. 3520.

PRZYBORY BIUROWE
R. ALEKSANDROWICZ Basztowa 11. — Tel. 311 i 4061. Magazyn przyborów biurowych

E. CZAPLINSKI SZEWSKA 2.

H. GRUENBERG przybory szkolne — biurowe i rysunkowe Wiślna 9. Telef. 4198.

Hurtownia papieru SZ. NEUMANN, Dietla 55 Telef. 1019 poleca po nader niskich cenach tapety, bibułę, zeszyty i t. d.

Wydawnictwo kart artystycznych i hurtownia papieru oraz wszelkich materjałów piśmiennych „PROMIEŃ" Ska z ogr. odp., Grodzka 46.

Michał Siemiany, Sławkowska 24 przybory szkolne i kancelaryjne, wyroby skórkowe i metalowe, karty do gry, szachy i t. d.

Atramenty zeszyty, gumy, przybory kancelaryjne A. ZEMBRZYCKI UL. FLORJAŃSKA 9

RĘKAWICZKI
Glacé zagr. marki „Mignon" po 5·80 zł. JULJUSZ NACHT, Stradom 5 Tel. 2194. Rok założ. 1897.

KOKARDY
oraz wszelkie oznaki strażackie, akantoskie, studenckie, górnicze i t. p. — Hurtownia i detal. Henryk RECHT Florjańska 2.

NAJWIĘKSZY WYBÓR różnych czapek oficerskich, urzędniczych akademickich — poleca J. KASESNIK Florjańska 20 Tel. 1509

M. i B. Weissberg Starowiślna 10. — Tel. 3058. Poleca również maszyny do szycia.

ARNOLD WEISSMANN SZEWSKA 13.

RESTAURACJE
„Grand-Hotel" Sławkowska 5.

RESTAURACJA MIESZCZAŃSKA Florjańska 19.

STARY TEATR ul. Jagiellońska 1. Filja: „Hotel Francuski", ul. Pijarska 13.

RYTOWNICY
J. Walenta Pieczęcie kauczukowe monogramy i herby Sławkowska 3 (Hotel Saski).

SANITARNE
„SANITARIA" Sp. z ogr. odp. Sławkowska 6. - Tel. 3050 instr. lekarskie, art. gumowe, opatrunki, szkła chemiczne.

SKÓRY
FABRYKA SKÓR W RYBNIKU BRACIA ŻUREK HURTOWNY SKŁAD UL. STAROWIŚLNA L. 10

LESERKIEWICZ I SKA RYNEK GŁÓWNY 11. PL. SZCZEPAŃSKI 2.

SZKŁO PORCELANA
W. BAZES Rynek gł. 35. Tel. 4582 Nowy dział: lustra.

A. EDER Florjańska 6. — Tel. 2231. specjaln.: porcelana Rosenthala

SZLIFIERNIE BRZYTEW
J. Kyszkowski, Bisfewska 46 Brzytwy angielskie sztuka 12 zł, zwykłe dobre od 4 do 8 zł. Garnitur pasek, pendzel i brzytwa 9 zł.

M. JAKUBOWSKI Sukiennice 26-27 inkrustacje, bronzy i szkła weneckie poleca

Plusze, aksamity jedwabie, materjały wełniane oraz płótna poleca na dogodnych warunkach C. Glattman, GRODZKA 60.

Jan Siekierski ul. Florjańska 30 Skład wykwintnych materjałów bławatnych.

M. Schenker Rynek gł. 15 Tel. 2399 Nowości paryskie i wiedeńskie.

NA RATY!! J. EMMER Rynek gł. 11 (w podwórzu).

USZCZELNIENIA skórkowe, fibrowe i gumowe H. SPIRA Zwierzyniecka 23. Telefon 4394.

WITRAŻE
SZKŁA, LUSTRA, RAMY T. ZAJDZIKOWSKI ul. św. Jana L. 30.

WODY MINERALNE
Karlsbad-Mühlbrunn wyrobu fabryki K. Rząca i Chmurski ulica św. Gertrudy L. 4 Tańsza przeszło o połowę! a w skuteczności równa oryginalnej. Do nabycia w aptekach, drogeriach i t. p.

WÓDKI I WINA
Federowicz i Paluggay Podwale 6. Tel. 123 wytw. win musuj. i hurt handel win, wina mszalne z wł. winnic.

WĘGIEL
A. BLUMENFELD Pawia 12. Tel. 59 dostawca hurt. i detal węgiel z pierwszorzędnych kopalń górnośląskich i kraj.

WŁAD. JAŃKOWSKI ul. Kapucyńska 3, Telefon 3208 poleca węgiel i koks górnośląski z kopalni „Krol" dąbrowski „Kazimierz" krakowski „Jadwiga" i „Krystyna" górnośląski koks Knurów wraz z dostawą do piwnic po cenach konkurencyjnych. Dogodne warunki zapłaty.

Główne składy węgla i drzewa Dra Fr. Jelonka i Sp. Pawia 5. Tel. 174. Zast. węgla jaworznickiego

Jan Kwiatkowski Zwierzyniecka 19. Tel. 79 albo 1203 Najlepsze gat. węgla i drzewa.

POLSKI TARG Składy węgla górnośląsk., kraj., brykietów i drzewa przy ulicy Pawiej. Biuro Podwale 7, tel. 1504.

WYROBY DRZEWNIANE
Wiktor Wanderer ul. Szewska 21 Tel. 3520.

SYNDYKAT KOSZYKARSKI S. A. Szczepańska 1, tel. 1493.

ŻURNALE
ŻURNALE polskie, francuskie, angielskie i niemieckie, na jesień i zimę 1924/25 r., oraz KROJE GOTOWE sprzedaje najtaniej „RUCH" Kraków, ul. Szczepańska L. 9 Telefon 369. Dla P. T. Księgarzy i Odsprzedawców komis i rabaty

ZAKŁADY FOTOGRAF.
Zakład dla fotografji i portretów „SZTUKA" Starowiślna 22, vis à vis kina Nowości wykonuje art. wszelkie roboty w zakres fotografji wchodzące oraz zdjęcia do legitymacyj i paszportów na żądanie w 5 minutach. Ceny bardzo przystępne!

ZAKŁADY KRAWIECKIE
Henryk Blatt Szewska 18.

ZWIĄZEK KRAWCÓW ul. Mikołajska 13, telef. 3037 — 25% niżej cennika. — Tamże do nabycia żurnale, formy, podręczniki i t. p. oraz nauka krojów.

Zakład krawiecki damski i męski J. Kumala ulica Szczepańska L. 11.

A. MALARZ Grodzka 59, II. p. MAGAZYN SUKIEN MĘSKICH Ulgi w spłaceniu

ZAKŁADY KRAWIECKIE DLA PAŃ
Zakład krawiecki męski i damski J. GAJDA Dębniki Rynek 9

ZAKŁAD KRAWIECKI D. HIRSZTAJNA, ul. św. Jana 11. wykonuje kostjumy i płaszcze według modeli zagranicznych.

ZAKŁAD POJAZDÓW
wynajmuje na śluby, wycieczki i do dworca kolejowego T. ŻEGLIKOWSKI Karmelicka 45. Tel. 69.

OMEGA do nabycia u M. Bojarskiego, Florjańska 4

ŻELAZO
Łopaty stalowe Kres S. A. Biała (ad Bielsko)

PODKOWY gotowe i półfabrykaty Kres S. A. Biała (ad Bielsko)

Czcionkami Drukarni Literackiej w Krakowie, ulica Jagiellońska L. 10. Rządca drukarni L. K. Górski